

Published on *Νέο Αριστερό Ρεύμα* (<http://narnet.gr>)

[Home](#) > Πρόταση-Συζήτηση για την 1η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του NAP, 1990

Πρόταση-Συζήτηση για την 1η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του NAP, 1990

ΝΕΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΡΕΥΜΑ

ΠΡΟΤΑΣΗ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

**ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ '90**

Το κείμενο της πρότασης διαμορφώθηκε σε πανελλαδική συνάντηση αγωνιστών της Αριστεράς, κύρια πρώην μελών του ΚΚΕ. Στη συνάντηση εκείνη, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 17.12.1989, έγινε μια πρώτη πλατιά ανταλλαγή γνώμων για το περιεχόμενό της. Στη συνέχεια συζητήθηκε με συναγωνιστές σ' όλη την Ελλάδα. Η τελική σύνταξη του κειμένου έγινε από εξουσιοδοτημένη από την πανελλαδική συνάντηση ομάδα εργασίας.

Η πρόταση απευθύνεται στις χιλιάδες συντρόφισσες και συντρόφους μας, σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία. Επιδιώκουμε να ξεκινήσει άμεσα, με αφορμή αυτό το κείμενο, μια ουσιαστική συζήτηση, οργανωμένα ή αυθόρμητα, μεμονωμένα ή συλλογικά.

Η δημοσίευση αυτής της πρότασης δίνει την κατ' αρχήν πολιτική και ιδεολογική τοποθέτηση της κίνησής μας. Είναι επίσης κείμενο άμεσης παρέμβασης στις πολιτικές εξελίξεις. Το κείμενο της πρότασης δεν είναι "θέσεις" ή ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα "από σήμερα μέχρι το σοσιαλισμό", αν και σε αρκετά σημεία περιλαμβάνει και τέτοια στοιχεία. Έχουμε τη γνώμη πως "θέσεις" και προγράμματα μπορούν να πάρουν την οριστική τους μορφή μόνο ύστερα από πλατιά δημοκρατική συζήτηση.

Αθήνα, 18/1/1990

ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τέλος μιας Εποχής

Η ελληνική κοινωνία, βαδίζοντας στη δεκαετία του '90, βρίσκεται αντιμέτωπη με το τέλος μιας ολόκληρης εποχής. Στη χώρα μας 15 χρόνια μετά την στρατιωτική φασιστική δικτατορία, ο παλιός κόσμος της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας εφάρμοσε τις γνωστές συνταγές του και απέτυχε.

Ο παλιός κόσμος είναι το σύστημα της εξάρτησης και η κυριαρχία των μεγάλων συμφερόντων στις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις και δραστηριότητες. Είναι η εκμετάλλευση της εργατικής τάξης και των άλλων εργαζομένων, ο ακρωτηριασμός της προσωπικότητας του καθένα μας.

Το παλιό εκφράζεται με την αποτυχία των κυρίαρχων επιλογών να αναπτύξουν τις παραγωγικές δυνάμεις του τόπου. Με την ανικανότητά τους να διαμορφώσουν ένα αναπτυξιακό πλαίσιο που ν' αξιοποιεί τα φυσικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα και να την εντάξουν στο διεθνή καταμερισμό εργασίας προς όφελος του λαού. Οι επιλογές αυτές όξυναν τις ανισότητες ανάμεσα στα μεγάλα αστικά κέντρα και στην περιφέρεια της χώρας, οδήγησαν σε στρεβλή ανάπτυξη του οικιστικού δικτύου, σε σοβαρές ελλείψεις και σε άνιση κατανομή του κοινωνικού εξοπλισμού και της τεχνικής υποδομής.

Το παλιό είναι η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας από την άναρχη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων με κυριότερες επιπτώσεις: την αποψίλωση των δασών και των δασικών εκτάσεων, την ρύπανση της ατμόσφαιρας των μεγάλων πόλεων, των θαλασσών, των ακτών, των ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων, την καταστροφή βιότοπων και τοπίων φυσικής ομορφιάς. Το παλιό σημαίνει έκρηξη των κοινωνικών προβλημάτων, διάδοση των ναρκωτικών, αύξηση της βίας και της εγκληματικότητας, αποξένωση στις ανθρώπινες σχέσεις, περιθωριοποίηση των ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού, χειροτέρευση της θέσης των γυναικών, των εθνικών μειονοτήτων και των αλλοεθνών.

Το παλιό είναι η ένταση του αυταρχισμού της εξουσίας των μονοπωλίων και των φαινομένων κρατικής βίας ενάντια στο εργατικό και στα άλλα κοινωνικά κινήματα. Η διάβρωση των πολιτιστικών προτύπων και η κρίση του συστήματος ηθικών αξιών. Είναι η κυριαρχία στην πολιτική ζωή της διπλής γλώσσας, του ψέματος και της απάτης, του άκρατου ατομικισμού, της υποκρισίας, της παραπληροφόρησης και του ρουσφετιού. Το παλιό είναι όλα αυτά που μας ταλαιπωρούν και επιμένουν να κυβερνούν τη ζωή μας.

Ο παλιός κόσμος αναπαράγεται και σήμερα. Προωθεί από τώρα τα δικά του πολιτικά σχήματα, πρόσωπα, θεσμούς, αφήνοντας τη συντριπτική πλειονότητα της κοινωνίας στο περιθώριο των εξελίξεων. Η τάση αυτή φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από τις διεθνείς εξελίξεις.

Το παλιό, που αναπαλαιώνεται για να περάσει σαν νέο, σημαίνει συντηρητικό εκσυγχρονισμό, ώστε να μην αλλάξει τίποτα από την ουσία του. Αυτό το "σύγχρονο" παλιό είναι αντιδραστικό. Φέρνει μαζί του πιο εκλεπτυσμένες αλλά και πιο έντονες μορφές εκμετάλλευσης και καταπίεσης. Πιο έντονες μορφές ανταγωνισμού ανθρώπου με άνθρωπο, πιο έντονες ανατροπές στην σχέση του ανθρώπου με την φύση. Στην παγκόσμια σκηνή όλοι αναγνωρίζουν ότι δεν μπορούν πια και δεν θέλουν να συνεχίσουν να ζουν όπως πριν.

Οι άνθρωποι σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη αισθάνονται σήμερα ότι προβάλλει μια νέα περίοδος κοινωνικής εξέλιξης, ριζικά διαφορετική απ' αυτήν που έζησαν οι προηγούμενες γενιές. Μια νέα φάση της κοινωνικής εξέλιξης, που εμφανίζει νέα χαρακτηριστικά στον τρόπο ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων και τις μορφές εμφάνισης των σχέσεων παραγωγής. Στον τρόπο ζωής και στο πολιτικό σύστημα. Στις μορφές και στα μέσα επικοινωνίας, στις δυνατότητες της απελευθέρωσης του ανθρώπου και της συμφιλίωσης του με τον εαυτό του και την φύση. Το κοινωνικά νέο ανοίγει το δρόμο παλεύοντας ενάντια σ' ό,τι κοιτάζει προς τα πίσω. Κριτικάρει αδυσώπητα τις ίδιες του τις βάσεις. Επανεξετάζει το χθες στο φως του σήμερα και το σήμερα από την σκοπιά του αύριο. Εκατομμύρια άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο, με την σκέψη και τη δράση τους, επανακαθορίζουν το ίδιο το νόημα της ανθρώπινης χειραφέτησης. Επεκτείνουν τα ιδανικά της απελευθέρωσης σ' όλες τις πλευρές της εκμετάλλευσης και καταπίεσης, τους δίνουν νέες διαστάσεις.

Το νέο γεννιέται σήμερα που καταρρέουν τα διάφορα σχήματα του "επαναστατικού" λεξιλογίου, προορισμένα να στηρίζουν μια επιφανειακή " ιστορική αισιοδοξία". Αντίθετα με τον επαναστατικό ρεαλισμό που στηρίζεται στις πραγματικές δυνάμεις και δυνατότητες του επαναστατικού κινήματος, τα σχήματα αυτά στήριζαν μια ευθύγραμμη εξελικτική θεώρηση των διεθνών εξελίξεων. Σύμφωνα μ' αυτή οι "σοσιαλιστικές χώρες δυναμώνουν συνεχώς", "ο ιμπεριαλισμός συνεχώς αδυνατίζει". Αντίστοιχα υποστηριζόταν ότι αναπτύσσονται ευνοϊκοί όροι για μια παρόμοια ευθύγραμμη εξελικτική πορεία μέσα σε κάθε χώρα. Αυτή η αντίληψη στηριζόταν σε μεγάλο βαθμό σε πραγματικές επιτυχίες του κινήματος(π.χ. Βιετνάμ, Κούβα και αλλού). Έχανε όμως από την οπτική του την πραγματική δυναμική της ανάπτυξης του καπιταλισμού. Υποτιμούσε τις δυνατότητες του και εμπόδιζε την σωστή θεώρηση των καθηκόντων και των συνθηκών πάλης του προοδευτικού κινήματος στη σημερινή εποχή.

Εξίσου ανιστόρητα ανακαλύπτουν τώρα ορισμένοι " απέραντες εφεδρείες του καπιταλισμού", "ανεξάντλητες δυνατότητες να ξεπερνάει τις κρίσεις του". Προσπαθούν να δικαιολογήσουν το "αδύνατο" των ριζικών κοινωνικών μετασχηματισμών στις χώρες του κεφαλαίου και να περιορίσουν το κίνημα στον εκσυγχρονισμό του καπιταλισμού. Κατά τη γνώμη μας, η επαναφορά στο κέντρο της προβληματικής της αντίθεσης " κεφάλαιο-εργασία" και του τρόπου που αναπτύσσεται στο σύγχρονο κόσμο αποτελεί προϋπόθεση για μια νέα δημιουργική θεώρηση των σύγχρονων εξελίξεων.

Οι Εξελίξεις στον Κόσμο - Η Διεθνοποίηση

Στη Δύση ο ιμπεριαλισμός αισθάνεται κυρίαρχος του πλανήτη. Ιδεολογικοί του εκπρόσωποι έφτασαν στο σημείο να μιλάνε ακόμα και για το "τέλος της ιστορίας και του κομμουνισμού".

Στην Ανατολή, γραφειοκρατικές ηγεσίες καταρρέουν ή συμβιβάζονται.

Στην Ελλάδα, η "συναίνεση", με ή χωρίς "οικουμενική" κυβερνητική έκφραση, αποτελεί πολιτική επιλογή ολοφάνερη της ελληνικής ολιγαρχίας και των πολιτικών εκπροσώπων της. Όμως η ενσωμάτωση και ο συμβιβασμός ηγεσιών και πολιτικών κομμάτων δεν σήμαιναν, ποτέ, υποχρεωτικά

και την ενσωμάτωση της κοινωνικής αντίστασης εναντίον της κυριαρχίας του κεφαλαίου.

Στη Δύση, παράλληλα με την εμφάνιση και την ανάπτυξη κοινωνικών κινημάτων, η πορεία των εργατικών κομμάτων συνοδεύεται από οξύτερες εσωτερικές συγκρούσεις ανάμεσα σε εκείνους που επιδιώκουν την επαναστατική κατεύθυνση στο αριστερό και εργατικό κίνημα, και σε εκείνους που πρεσβεύουν απλά τη γραφειοκρατική ανανέωση ή το συμβιβασμό.

Στην Ανατολή, οι μάζες έχουν μπει σε κίνηση. Η δράση τους είναι στις περισσότερες περιπτώσεις καθοριστικός παράγοντας του κλονισμού των καθεστώτων.

Αλλά και στη χώρα μας υπάρχει αντίσταση. Πρώτα απ' όλα, υπάρχει η αντίσταση πρωτοπόρων τμημάτων της κοινωνίας, δυνάμεων που προέρχονται κύρια από τη βάση του ΚΚΕ και του ΠΑΣΟΚ και άλλων αριστερών σχημάτων, που αρνούνται τη συναίνεση και δεν εννοούν να υποταγούν στη συντηρητική πολιτική. Αυτή η αντίσταση απαιτεί να βρει και την πολιτική της έκφραση με μια συντονισμένη πλατιά, ενωτική δράση που να αγκαλιάζει πλατιές λαϊκές μάζες και να αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα στις πολιτικές ανακατατάξεις.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι καιροί είναι πολύ δύσκολοι. Στην τελευταία δεκαετία του αιώνα που σφραγίστηκε από την Οκτωβριανή Επανάσταση και την αντιφασιστική νίκη στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η Δύση διεκδικεί μια ιστορική ρεβάνς. Η καινούργια δεκαετία φαίνεται να συνδυάζεται με μια νέα περίοδο κυριαρχίας του, με μια περίοδο υποχώρησης και αναδίπλωσης των δυνάμεων του απελευθερωτικού ονείρου της ανθρωπότητας. Ορισμένες απ' αυτές, κάτω από το βάρος ενός καταθλιπτικού συσχετισμού δυνάμεων, μοιάζουν να έχουν χάσει τον προσανατολισμό τους, να μην έχουν πια όραμα. Οι επαναστατικές αλλαγές που έφεραν οι νέες τεχνολογίες στις παραγωγικές δυνάμεις, και ιδίως η μικροηλεκτρονική, αξιοποιήθηκαν τελικά από τον ιμπεριαλισμό για την ανασυγκρότησή του και το παραπέρα άνοιγμα της ψαλίδας που τον χωρίζει από τον υπόλοιπο κόσμο. Η εποχή της "στασιμότητας" αρχικά, και η οικονομική δυσπραγία της περεστρόικα κατόπιν, εδραιώνουν αυτή την τάση. Ο τρίτος κόσμος υπερχρεώνεται πέρα από κάθε όριο αντοχής. Οι άνισες ανταλλαγές του με τη Δύση αγγίζουν τα όρια της εποχής της αποικιοκρατίας. Ένας "τέταρτος κόσμος" προβάλλει μέσα στις ίδιες τις καπιταλιστικές μητροπόλεις, ο κόσμος των περιθωριοποιημένων ανέργων, των φυλετικών, εθνικών και άλλων μειονοτήτων.

Ο διεθνής καπιταλισμός, μετά και τις εισβολές στο Λίβανο και στον Παναμά εμφανίζεται, στις αρχές της δεκαετίας του '90, θριαμβευτής. Στην πραγματικότητα η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και οι περιορισμένες νησίδες ευημερίας που έχει δημιουργήσει αδυνατούν να συγκαλύψουν την τεράστια και εγγενή του ανικανότητα να επιλύσει τα σύγχρονα προβλήματα της ανθρωπότητας. Οι "επιτυχίες" του αναδύονται μέσα από ένα ωκεανό κοινωνικής εξαθλίωσης, πολιτιστικής παρακμής και οικολογικών καταστροφών που εντείνονται, όσο αδυνατίζει, έστω και προσωρινά, το αντίπαλο δέος.

Σήμερα, στο "κατώφλι του 2000", είμαστε μάρτυρες εξελίξεων που σηματοδοτούν δυσοίωνα το μέλλον της ανθρωπότητας και του πλανήτη:

- Τραγική αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων και πολλαπλασιασμός των θανάτων στις χώρες του τρίτου κόσμου από την πείνα και την ανέχεια.

- Ένταση της παγκόσμιας οικολογικής κρίσης. Εμφάνιση νέων επικίνδυνων φαινομένων δύσκολα αντιστρεπτών, όπως είναι το κενό του όζοντος, το φαινόμενο " του θερμοκηπίου", η αύξηση της-θερμοκρασίας των ωκεανών, η καταστροφή της πανίδας και της χλωρίδας του πλανήτη, η όξινη βροχή, η μόλυνση από τα βιομηχανικά, τοξικά και πυρηνικά απόβλητα.

- Η ένταση των κοινωνικών ανισοτήτων με τις κοινωνίες "των δύο τρίτων", όπου οι στρατιές των

υποαπασχολούμενων και των άνεργων, των άστεγων, των πεινασμένων όλο και αυξάνουν, ενώ οι ζώνες της φτώχειας διαρκώς επεκτείνονται.

Πίσω από τη βιτρίνα των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών εμφανίζεται μια νέα κοινωνική φτώχεια. Παρά την αφθονία των καταναλωτικών προϊόντων και τα επιτεύγματα της επιστήμης και της τεχνολογίας, πολλοί είναι ανήμποροι να τα απολαύσουν είτε γιατί ανήκουν στις στρατιές των φτωχών, είτε γιατί δεν έχουν χρόνο και διάθεση από τη σκληρή εντατικοποίηση της εργασίας. .

Στην Ανατολική Ευρώπη, η δεκαετία του '90 ξημέρωσε με μαύρα σύννεφα ακόμα και πάνω από την ίδια τη Σοβιετική Ένωση. Ο κίνδυνος αποσυνθετικών διαδικασιών είναι πια όχι μόνο υπαρκτός, αλλά και άμεσος. Η Δύση αυτή τη στιγμή έχει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των ανακατατάξεων στην Ανατολική Ευρώπη και των αλλαγών που αυτές προκαλούν στις σχέσεις ανάμεσα στα διάφορα ιμπεριαλιστικά κέντρα. Ανακατατάξεις που ξαναφέρνουν στο προσκήνιο ιδιαίτερες διασυνδέσεις και δυνατότητες της διεθνούς σοσιαλδημοκρατίας στην Ανατολική Ευρώπη.

Στη σημερινή φάση της παγκόσμιας κρίσης, η έντονη τάση για διεθνοποίηση και υπερεθνική συγκέντρωση χαρακτηρίζεται από τη μάχη των εξαγορών και συγχωνεύσεων επιχειρήσεων μέσα κι έξω από εθνικά σύνορα, από τη λειτουργία διεθνοποιημένων αγορών κεφαλαίου και από τη διαπάλη των "τριών κέντρων", ΗΠΑ, Ιαπωνίας και ΕΟΚ. Τα κέντρα αυτά βρίσκονται σ' ένα σημείο ασταθούς ισορροπίας σε ό,τι αφορά τον μεταξύ τους ανταγωνισμό. Αυτή η κατάσταση τα ωθεί ταυτόχρονα σε διαρκείς συνεννοήσεις και συγκλίσεις. Οι σχέσεις των τριών αυτών "κέντρων", πέρα από το ότι καθορίζουν την πορεία των διεθνών οικονομικών οργανισμών, τείνουν να αναιρέσουν τη λογική της συγκρότησης των διαφόρων περιφερειακών διεθνών οικονομικών ενώσεων.

Οι περιφερειακές ολοκληρώσεις, σαν οικονομικές συμμαχίες, αποτελούν μια αντιφατική διαδικασία. Από τη μια προωθούν τη διεθνοποίηση και από την άλλη εμποδίζουν την παραπέρα προώθησή της. Το NATO ετοιμάζεται να αλλάξει ακόμα και μορφή, να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες, καθώς ο πολιτικο-στρατιωτικός αντίπαλος του, το Σύμφωνο της Βαρσοβίας, δείχνει να αποσύρεται. Η ΕΟΚ των "12", το όραμα του 1992 δεν είναι εκεί που βρισκόταν χθες.

Η απαίτηση της Ομοσπονδιακής Γερμανίας για μια ΕΟΚ ανοιχτή στη γέννηση της γερμανικής υπερδύναμης ασκεί σοβαρή επίδραση στη σημερινή πορεία ολοκλήρωσης της ΕΟΚ. Το κέντρο βάρους του ενδιαφέροντος της ΕΟΚ μετατοπίζεται σημαντικά προς την Ανατολική Ευρώπη. Η διάθεση τεράστιων κεφαλαίων για την οικονομική υποταγή της Ανατολικής Ευρώπης θα μειώσει τα κεφάλαια για τα περιφερειακά ταμεία, τα Μ.Ο.Π, κλπ. Στους ηγετικούς κύκλους της ΕΟΚ γίνεται λόγος για "ειδικό ρόλο" της αρχικής «ΕΟΚ των 6», που θα αποτελεί τον πυρήνα της ολοκλήρωσης σε όλους τους τομείς; Γύρω απ' αυτόν θα διαμορφωθεί μια "δεύτερη ΕΟΚ", η οποία θα διευκολύνει κυρίως την οικονομική επέκταση του βασικού πυρήνα. Σ' αυτή τη "δεύτερη" ΕΟΚ θα ανήκουν οι υπόλοιποι από τους "12", και πιθανόν μερικές από τις χώρες του ΕΦΤΑ. Παράλληλα επιδιώκεται προοπτικά να συμπεριληφθούν και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Χώρες όπως η Ελλάδα προορίζονται να αποτελέσουν έναν από τους φτωχούς συγγενείς ακόμα και αυτής της κατηγορίας χωρών, η οποία παρουσιάζει σοβαρότατες διαφοροποιήσεις στους κόλπους της.

Η ζοφερή αυτή προοπτική έχει φυσικά θορυβήσει την ελληνική ολιγαρχία, η οποία προσπαθεί να συσπειρώσει όλες τις δυνάμεις της, να κινητοποιήσει όλες τις εφεδρείες της για να ανταποκριθεί στις ενδογενείς δυσκολίες και τις επιταγές του Διευθυντηρίου. Σ' αυτήν την προσπάθειά της επιχειρεί να εξασφαλίσει την ενεργή συναίνεση όλων των πολιτικών δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένης και της Αριστεράς: Αυτή είναι μία βασική αποστολή της κυβέρνησης Ζολώτα. Οι δυνατότητες αντίδρασης της αστικής τάξης της χώρας μας είναι ακόμα πιο περιορισμένες, γιατί η πορεία ενσωμάτωσης της Ελλάδας στην ΕΟΚ έχει εντείνει την εξάρτησή της, που έχει πια επιδράσει βαθιά στις παραγωγικές σχέσεις. Η ίδια η οικονομική βάση της κυριαρχίας της ελληνικής ολιγαρχίας βρίσκεται σε μεγαλύτερο βαθμό υπό τον έλεγχο των ξένων. Μέσα σε ένα

κλίμα όπου ακόμη και προοδευτικές δυνάμεις εκφράζουν μια αντίληψη υποταγής, στο όνομα της συγχώνευσης των εθνικών οικονομιών σ' ένα ανώτερο, υποτίθεται, διεθνές επίπεδο, χρειάζεται να υπενθυμίσουμε το εξής απλό γεγονός Όσο πιο ισχυρές είναι οι εθνικές βάσεις της ανάπτυξης μιας χώρας, τόσο πιο ισχυρή γίνεται η θέση της στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας.

Αποβλέπουμε σε άλλου τύπου σχέσεις με τις χώρες της ΕΟΚ. Αυτό σε συνδυασμό με τη διεθνή προοδευτική πάλη για αλλαγή των οικονομικών σχέσεων, κανόνων και οργανισμών, για διαφάνεια στις διεθνείς σχέσεις, για ανάπτυξή τους μακριά από την παραδοσιακή "μυστική διπλωματία" .

Η ανάγκη συνεργασίας με το εργατικό κίνημα και τα άλλα προοδευτικά κοινωνικά κινήματα στην ΕΟΚ προκύπτει κατ' αρχήν αυτοτελώς και ανεξάρτητα από την ένταξη της χώρας σ' αυτήν. Το ζήτημα εξ άλλου δεν είναι να περιορίσουμε τα κοινά πεδία πάλης με το ευρωπαϊκό κίνημα σύμφωνα με τις προδιαγραφές των ευρωπαϊκών πολυεθνικών στα θεσμοθετημένα όργανα της ΕΟΚ, αλλά ν' ανοίξουμε και νέα πεδία συνεργασίας.

Η επαναστατική δημιουργική αντιμετώπιση των διεθνών συσχετισμών και σχέσεων, των ολοκληρώσεων και συνεργασιών αποτελεί βασικό μοχλό φρεναρίσματος των αντιδραστικών δυνάμεων, ανατροπής των σημερινών κυρίαρχων τάσεων, βάση συνεργασίας του " δυτικού" εργατικού και προοδευτικού κινήματος με τα κινήματα της Ανατολής. Η συνάντηση αυτή μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο αισιόδοξης ς προοπτικής. Ο ιμπεριαλισμός δεν ήταν ούτε είναι αήττητος.

Τάσεις Εξέλιξης στην Ελληνική Κοινωνία

Μέσα στην κρίση που μαστίζει τη χώρα και αγκαλιάζει όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής, συντελούνται βαθιές αλλαγές και ανακατατάξεις. Η άρχουσα τάξη της χώρας μας υποχρεώνεται να κάνει αλλαγές στους άμεσους και μακροπρόθεσμους προσανατολισμούς της για να προωθήσει με ενεργητικό τρόπο τον εκσυγχρονισμό, του καπιταλιστικού συστήματος.

Πρωταρχική επιλογή και φροντίδα η συμβολή της στην ολοκλήρωση της ΕΟΚ. Αποδέχεται τις αρχές της λεγόμενης "φιλελευθεροποίησης" στην κίνηση κεφαλαίων, εμπορευμάτων και εργασίας, και τη διαμόρφωση της "οικονομικής νομισματικής ένωσης". Αυτή η επιλογή θα σφραγίζει καθοριστικά όχι μόνο το περιεχόμενο της πιστωτικής, δημοσιονομικής, νομισματικής και κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα, αλλά και τη δυνατότητα άσκησης μιας αυτοτελούς εξωτερικής πολιτικής.

Το ίδιο το ελληνικής προέλευσης μεγάλο κεφάλαιο εξαρτάται βαθύτερα από το δυτικοευρωπαϊκό κέντρο. Το πρώτιστο ενδιαφέρον του είναι η σταθεροποίηση, αν όχι και βελτίωση της θέσης του στο σύστημα της οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής εξάρτησης από τη Δύση. **Η αναδιάρθρωση του ελληνικού καπιταλισμού** επιβάλλει επίσης ως στρατηγικό οικονομικό στόχο την παραπέρα" απελευθέρωση" της αγοράς και της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Κανένας ουσιαστικός έλεγχος, κανένας φραγμός στο είδος, στο κόστος, στην τιμή, είναι η απαίτηση των μεγάλων κεφαλαιούχων - και οι εργαζόμενοι γνωρίζουν τι σημαίνει αυτό. Απαιτούν ακόμη να αφαιρεθούν "κεκτημένα" στην ασφάλιση, στην προστασία των ανέργων, στις κοινωνικές παροχές (υγεία, παιδεία) και να αλλάξουν σε αναχρονιστική κατεύθυνση οι εργασιακές σχέσεις. Εκφραστής αυτών των συμφερόντων και επιδιώξεων είναι ο νεοσυντηρητισμός, που αποτελεί την πιο επιθετική έκφραση της στρατηγικής αυτής.

Κλειδιά της είναι:

- Η επιδίωξη των πιο επιθετικών τμημάτων της ηγετικής μερίδας της άρχουσας τάξης να υποτάξει όλες τις άλλες μερίδες του κεφαλαίου στη δική της διεύθυνση. Να υποτάξει επίσης μεγάλα τμήματα των μεσαίων στρωμάτων της πόλης και του χωριού σε μια νέα μοίρα: εγκατάλειψη των σημερινών τους οικονομικών δραστηριοτήτων, στροφή στη μισθωτή εργασία ή σε απασχολήσεις ακόμα πιο

εξαρτημένες από τα μεγάλα συμφέροντα, μέσω της στεφάνης των υπεργολαβιών, των κρατικών προμηθειών, των τραπεζικών δανείων.

Το μεγάλο κεφάλαιο, τροποποιώντας τις συμμαχίες του, απευθύνεται ταυτόχρονα με ιδιαίτερη επιμονή στα στελέχη που έχουν μια ενδιαμέση θέση στην οργάνωση της εργασίας και ο ρόλος τους στη σημερινή εποχή αυξάνει. Αυτοί οι μισθωτοί οφείλουν, υποτίθεται, να συμμεριστούν την ιδέα ότι αποτελούν "ελίτ", να ξεχάσουν την ανασφάλεια και το άγχος που τους περιβάλλει καθημερινά, και να αντιπαρατεθούν στα υπόλοιπα τμήματα της μισθωτής εργασίας.

Στο όνομα της ανταγωνιστικότητας και των νέων τεχνολογικών απαιτήσεων προωθείται ένας συντηρητικός εκσυγχρονισμός, που θέλει να επιβάλλει μια νέα, πλαστή διαίρεση στην κοινωνία και στην πολιτική ανάμεσα σε "εκσυγχρονιστές" και "παραδοσιακούς". Παρακάμπτεται έτσι συνειδητά το πρόβλημα τι είδους είναι ο εκσυγχρονισμός και σε όφελος ποιών επιδιώκεται.

- Σφοδρότατη επίθεση δέχεται ιδιαίτερα η εργατική τάξη, με σκοπό να αποδυναμωθεί η θέση της σε όλους τους τομείς. Αιχμές αυτής της επίθεσης αποτελούν: ή αλλαγή των εργασιακών σχέσεων που προκαλούν οι νέες τεχνολογίες σε συντηρητική κατεύθυνση, η υπονόμευση της διαπραγματευτικής ικανότητάς της. Συγκεκριμένα επιδιώκεται: Η εξουδετέρωση της σημασίας των συλλογικών συμβάσεων, μέσω μιας αντιδραστικής σύνδεσης των αμοιβών με δείκτες παραγωγικότητας που θα καθορίζονται ουσιαστικά από την εργοδοσία. Το χτύπημα ακόμα κι αυτού του θωρακισμού μέσα από δήθεν "ευέλικτα" ωράρια, συμβάσεις περιορισμένου χρόνου και επέκταση της μερικής απασχόλησης. Κατακτημένα δικαιώματα, όπως αυτά της ασφάλισης και της συνταξιοδότησης, κινδυνεύουν.

Επιδιώκεται πριν απ' όλα η αποδυνάμωση και αποδιάρθρωση του συνδικαλιστικού κινήματος, η διάσπαση της εργατικής τάξης.

Ολοένα και περισσότερο, εκπρόσωποι ενός ευρύτατου φάσματος πολιτικών δυνάμεων, από τη Δεξιά μέχρι την Αριστερά, αναμασούν αυτά που προηγούμενα έχουν πει εκπρόσωποι του κεφαλαίου: λιγότερο και πιο αποδοτικό κράτος.

Όμως ο "αντικρατισμός" τους δεν ξεκινά από ειλικρινείς προθέσεις. Σκοπός τους δεν είναι τελικά να περιορίσουν την παρασιτική λειτουργία και τον αυταρχισμό του αστικού κράτους, αλλά να το κάνουν πιο αποδοτικό για το κεφάλαιο, να αναμορφώσουν προς το συμφέρον των λίγων το ρόλο του στην οικονομία. Σ' αυτά τα πλαίσια προωθούν την ιδιωτικοποίηση κρατικών επιχειρήσεων, είτε με το συνολικό τους ξεπούλημα, είτε με την παραχώρηση πιο αποδοτικών τμημάτων τους. Παράλληλα, για όσες επιχειρήσεις διατηρούν την κρατική μορφή, επιδιώκουν την εντατικότερη άμεση υποταγή τους στο ιδιωτικό κεφάλαιο;

Θέλουν επίσης να περιορίσουν κι άλλο τις ήδη ισχνές κρατικές κοινωνικές δαπάνες. Τμήμα των κοινωνικών υπηρεσιών να παραδοθεί άμεσα στον ιδιωτικό τομέα. Στην περίπτωση που θα εξακολουθεί να τις παρέχει το κράτος, αυτό να γίνεται μόνο με τα κριτήρια της καπιταλιστικής αγοράς και ανταποδοτικότητας. Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι η διαμόρφωση κοινωνικών παροχών "δυο ταχυτήτων". Άλλη μόρφωση ή περίθαλψη για τους φτωχούς και άλλη για τους πλούσιους.

Παράλληλα, θέλουν ν' απαλλάξουν όσο το δυνατόν περισσότερο το κράτος από τις ευθύνες παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας. Περισσότεροι εργαζόμενοι θα καλούνται να "αναλαμβάνουν άμεσα οι ίδιοι τις ευθύνες τους" και για ζητήματα ασφάλισης και πρόνοιας. Οι συνέπειες από την δράση των τυφλών νόμων της αγοράς θα τους παρουσιάζονται ειρωνικά σαν προσωπικές τους αδυναμίες ή ατυχίες.

Μεθοδεύουν ταυτόχρονα τη συγκέντρωση της προσοχής και των πόρων του κράτους σε στρατηγικούς τομείς για το κεφάλαιο. Στην προώθηση της αντιδραστικής λογικής του "νόμου και

της τάξης". Στη διαμόρφωση πιο "ορθολογικών" πλαισίων δράσης του ξένου κεφαλαίου και στην ουσιαστικότερη επιδότηση του ντόπιου.

Η τυχόν προώθηση αυτής της νεοσυντηρητικής γραμμής θα έχει σαν αποτέλεσμα την διαμόρφωση της λεγόμενης "κοινωνίας των 2/3". Όπου το 1/3 θα είναι σχεδόν καταδικασμένο σε ανεργία. διαρκείας, θα περιθωριοποιείται, ενώ τα 2/3 των εργαζομένων θα υποχρεώνονται να δουλεύουν εξαντλητικά, να υποτάσσουν όλη τους την προσωπικότητα στον δεσποτισμό του εργοδότη τους και στην απρόσωπη κυριαρχία της αγοράς.

Τα μέτρα αυτά συνοδεύονται με την καλλιέργεια στους εργαζόμενους του αισθήματος ότι δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα μέσα από την πολιτική πάλη, ότι είναι υποχρεωμένοι στην παθητική συναίνεση, σε μια πολιτική αναπηρία. Στα πιο πάνω βρίσκουν έδαφος ορισμένες αντιλήψεις, εχθρικές προς την πολιτικοποίηση των κοινωνικών αγώνων.

Το Μαζικό Κίνημα και τα Μέτωπα Πάλης

Οι αριστερές προοδευτικές δυνάμεις παρεμβαίνουν σήμερα στο κυβερνητικό-πολιτικό αδιέξοδο, βάζοντας στο κέντρο των εξελίξεων τον «μεγάλο απόντα», τον ίδιο τον λαϊκά παράγοντα. Ρεαλισμός, ανανέωση τακτικής και προγραμματικού λόγου δεν μπορεί να σημαίνει καλλιέργεια κυβερνητικών φαντασιώσεων, υποταγή στους κυρίαρχους συσχετισμούς. **Ας μη ξεχνούμε το οδυνηρό μάθημα του Συνασπισμού**, που η ηγεσία του πίστεψε ότι βρίσκεται στο κέντρο των εξελίξεων με την τακτική της πάση θυσία συγκυβέρνησης.

Σε όσους ταυτίζουν την πολιτική παρέμβαση με ένα περιθωριακό κυβερνητικό ρόλο απαντούμε: Σήμερα, η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων βρίσκεται στο περιθώριο των πολιτικών εξελίξεων. Δεν διστάζουμε λοιπόν να διακηρύξουμε ότι εμείς θέλουμε να βρεθούμε στο κέντρο αυτής της πλειοψηφίας.

Για την περίοδο που ανοίγεται μπροστά, μας αποβλέπουμε πριν απ' όλα στη **συγκρότηση μιας πολιτικής και κοινωνικής αντιπολίτευσης**, σ' ένα λαϊκό κίνημα ευρύτατων διαστάσεων, αντιμέτωπο με τη λιτότητα και τη συναίνεση, την καπιταλιστική ανασυγκρότηση και την ξένη εξάρτηση σε όλες τις πλευρές της, φορέα μιας νέας αντίληψης για τη δημοκρατία. Σ' αυτούς τους κυριότερους άξονες το βάρος πέφτει στο μαζικό κίνημα, αναδειχνοντας ταυτόχρονα το κύριο προοδευτικό μήνυμα της εποχής μας: **«Να πάρει ο ίδιος ο λαός τις τύχες του στα χέρια του».**

Ν' ανοίξουμε έτσι το κεφάλαιο της συμμετοχής και των λαϊκών ελευθεριών δράσης σε όλα τα επίπεδα. Στόχος μας μια νέα λαϊκή πλειοψηφία, που θα εκφράζεται εκλογικά, θα οικοδομείται μέσα στα κοινωνικά κινήματα, για να φέρει στην κυβέρνηση και στην εξουσία τις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που αντιπολιτεύονται το σημερινό: σύστημα. Ο δρόμος περνάει μέσα από τη διαμόρφωση μιας λαϊκής, αγωνιστικής, αριστερής συμμαχίας.

Όλα αυτά εντάσσονται σε μια εναλλακτική πολιτική μετάβασης στο σοσιαλισμό.

Το αντιπάλεμα της καπιταλιστικής ανασυγκρότησης απαιτεί να επεξεργαστούμε εναλλακτικά μέτρα καθώς και να διατυπώνουμε ανάμεσα στ' άλλα και εκείνα τα αιτήματα που συνδέουν τις σημερινές καθημερινές ανάγκες των εργαζομένων και της νεολαίας με την πάλη για το σοσιαλισμό και το ίδιο το περιεχόμενο του σοσιαλισμού. Η πορεία αυτή 'θα 'ναι πορεία κοινωνικών συγκρούσεων και ρήξεων, δράσης και θεωρητικών επεξεργασιών, πάλης για το μικρό και το μεγάλο, πορεία με νίκες και ήττες, με σκαμπανεβάσματα και τακτικούς συμβιβασμούς.

Ο ρόλος των αγώνων για επιμέρους αλλαγές αυξάνει Μέσα από νίκες στα καθημερινά προβλήματα των εργαζομένων και της χώρας, θα καλυτερεύει σχετικά για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα η

κατάσταση και θέση της εργατικής τάξης και των άλλων εργαζόμενων, θα αναπτύσσεται το ενιαίο μέτωπό τους. Η συνείδηση ότι αξίζει να στρατεύεται κανείς θα αυξάνει την αυτοπεποίθηση των εργαζομένων.

Όλα τα πιο πάνω ισχύουν και έχουν την αξία τους, όταν η πάλη για μεταρρυθμίσεις συνδέεται άμεσα με το στρατηγικό καθήκον της κοινωνικής αλλαγής, απορρέει απ' αυτήν. Παλεύοντας για τα μεγάλα πολιτικά καθήκοντα, φωτίζοντάς τα, έχουμε τη δυνατότητα ακριβώς γι' αυτό να αναδειχθούμε στην πιο συνεπή δύναμη της πάλης για το "μικρό".

Η λεωφόρος της ελευθερίας απαιτεί το άμεσο άνοιγμα μ' όλους τους δυνατούς τρόπους και απ' όλους τους δρόμους μετώπων πάλης.

Μέσα σ' αυτά πρέπει να αναπτυχθούν σχέσεις ειλικρίνειας και συντροφικότητας. Να εξασφαλιστεί η δημιουργική ανταλλαγή σκέψεων, εμπειριών από την πράξη, εναλλακτικών λύσεων. Έτσι ώστε να κυριαρχεί η αισιοδοξία στο ριζοσπαστικό κίνημα και να ανοιχτεί αποτελεσματικό μέτωπο στο βούρκο και τη σπύλωση προσώπων, στο χρηματισμό και την γραφειοκρατία, να επιβληθεί ο αλληλοσεβασμός και η αξιοποίηση της προσφοράς του καθένα σ' όλη την κοινωνία. Η πείρα μας έδειξε ότι ο τόπος έχει ανάγκη από ένα ταξικό αυτόνομο συνδικαλιστικό κίνημα, μακριά από διοικητικές, οικονομικές, δικαστικές, εργοδοτικές και κομματικές παρεμβάσεις, οικονομικά αυτοδύναμο, απογραφειοκρατικοποιημένο, ζωντανό.

Χρειάζεται να ξεκόψει μια για πάντα από αντιλήψεις και πρακτικές που οδηγούν στη χειραγώγηση του μαζικού λαϊκού κινήματος, στον έλεγχο συλλογικών σκέψεων και πρωτοβουλιών.

Απορρίπτουμε τις δογματικές αντιλήψεις για τις μάζες και το κίνημά τους, τη βαθιά υποτίμηση του αυθόρμητου, τις τάσεις ελέγχου και προγραμματισμού εκ των προτέρων των δραστηριοτήτων του μαζικού κινήματος, των ίδιων των ανθρώπων του λαού.

Το συνδικαλιστικό κίνημα μπορεί να αποτελεί σχολείο της ταξικής πάλης, στη βάση των σημερινών ζητημάτων και για το μέλλον του κινήματος, όπου τα μέλη του θα αποφασίζουν συλλογικά και δημοκρατικά για όλα τα ζητήματα της εσωτερικής ζωής και δράσης τους.

Κατά τη γνώμη μας το συνδικαλιστικό κίνημα χρειάζεται σύγχρονες δομές, με οργανωτική συγκρότηση τέτοια που θα μπορεί να συμπεριλάβει όλους τους εργάτες και υπάλληλους του κλάδου παραγωγής ή οικονομίας, άσχετα από φύλο, ηλικία κι εργασιακή σχέση, τους ανέργους και τους συνταξιούχους.

Θα παλεύει για την προώθηση και λύση των καθημερινών οικονομικών προβλημάτων, όπως είναι η γνήσια ΑΤΑ και η διεύρυνση του εργατικού εισοδήματος, η απόκρουση των νεοσυντηρητικών μέτρων, η πάλη ενάντια στην εντατικοποίηση, στην αντιδραστική σύνδεση μισθών παραγωγικότητας, στην ελαστικοποίηση του ωραρίου, στη μερική απασχόληση, στην υπονόμευση του δικαιώματος της συλλογικής σύμβασης.

Το συνδικαλιστικό κίνημα θα 'χει στόχο το κτύπημα της εργοδοτικής ασυδοσίας και των μονοπωλιακών κερδών. Την απαγόρευση των αυθαίρετων απολύσεων, τη λήψη μέτρων ανακούφισης των ανέργων και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Την καθιέρωση των 35 ωρών εργασίας, χωρίς να περιοριστεί το ύψος των αποδοχών και με μείωση των ορίων συνταξιοδότησης. Θα παλεύει για τον εκδημοκρατισμό του φορολογικού συστήματος μαζί και με το κίνημα των ΕΒΕ.

Το μαζικό κίνημα αξιοποιώντας όλους τους θεσμούς συμμετοχής πρέπει να αναδείχνει την αναγκαιότητα για πραγματικά εργατικούς θεσμούς, για τον εργατικό έλεγχο της παραγωγής και της οικονομίας με πλήρη διαφάνεια και κατάργηση των απορρήτων. Να διεκδικεί αποφασιστικό ρόλο για

τους εκπροσώπους του που θα είναι αιρετοί και ανακλητοί, θα έχουν πρόσβαση σ' όλα τα στοιχεία (όπως λογιστικά βιβλία) και θα μπορούν να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα του ελέγχου τους.

Στο μεγάλο ζήτημα της λαϊκής υγείας απαιτούνται: Προώθηση της πρόληψης και της υγιεινής τόσο γενικά όσο κι ειδικότερα στους τόπους δουλειάς. Ανάπτυξη της νοσοκομειακής περίθαλψης με μοναδικό κριτήριο τη σωστή νοσηλεία των ασθενών. Δημόσια, ισότιμη και ενιαία ασφάλιση υγείας. Ειδικότερα είναι αναγκαία η ενίσχυση της προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (γέροι, παιδιά), η προστασία των ασθενών, ιδιαίτερα των ψυχικά πασχόντων και η βαθμιαία κατάργηση της ασυλιακής ψυχιατρικής.

Στη σημερινή εποχή δεν νοείται να μη διασφαλίζεται η πρόσβαση σ' οποιαδήποτε βαθμίδα της εκπαίδευσης κάθε νέας και νέου, κάθε εργαζόμενου, όποτε θελήσει. Πιστεύουμε ότι χρειάζεται μια ριζικά νέα και δημοκρατική οργάνωση, δομή και περιεχόμενο της εκπαίδευσης στη χώρα μας με ταυτόχρονη διασφάλιση του δημόσιου, δωρεάν χαρακτήρα της. Στο κέντρο της προσοχής μας είναι η αποκατάσταση μιας κριτικής και δημιουργικής σχέσης των νέων με τη γνώση. Επίσης η κατάκτηση από τους εκπαιδευτικούς ενός τέτοιου ρόλου στην εκπαιδευτική διαδικασία που ν' αμφισβητεί τη μετατροπή τους σε άκριτους υποστηρικτές των πολιτικών και ιδεολογικών επιλογών της κυρίαρχης τάξης. Θεωρούμε αναγκαία την ισότιμη, αμοιβαία επωφελή και δημοκρατική συμμετοχή της χώρας μας στις διαδικασίες διεθνοποίησης της εκπαίδευσης μακριά όμως από τις σχέσεις υποταγής που επιβάλλονται από την ΕΟΚ. Τασσόμαστε ενάντια στην εμπορευματοποίηση της γνώσης, την ιδιωτικοποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος, την "παιδεία πολλών ταχυτήτων". Και τη μετατροπή των εκπαιδευτικών χώρων σε ιδρύματα παροχής απλά υπηρεσιών στο μεγάλο κεφάλαιο.

- Το μαζικό κίνημα διεκδικεί την εφαρμογή εκτεταμένων προγραμμάτων κατασκευής εργατικής και λαϊκής κατοικίας και με την εξασφάλιση δωρεάν δημόσιας κτηματικής περιουσίας. Την εφαρμογή σύγχρονων πολεοδομικών, ρυθμιστικών και χωροταξικών σχεδίων και σχέσεων, που ν' αμβλύνουν την ανισόμετρη ανάπτυξη της χώρας και να ενισχύουν ιδιαίτερα τις υποβαθμισμένες περιοχές (όπως Δυτική Ελλάδα, νησιωτικός χώρος, παραμεθόριες περιοχές), την ανάπτυξη νέων μέσων μαζικής συγκοινωνίας, ελεύτερων χώρων, οικιστικής ανάπλασης και κοινωνικών εγκαταστάσεων.

- Το μαζικό κίνημα πρέπει να απαιτεί στο σύνολό του την αναβάθμιση της ζωής στην ύπαιθρο. Να υποστηρίζει το αίτημα για άμεσο διπλασιασμό της αγροτικής σύνταξης. Το κτύπημα των χωματερών και της εξασφάλισης προσβάσεων στην διεθνή αγορά, παραβιάζοντας, όταν χρειάζεται, τις ΕΟΚικές ντιρεκτίβες. Ταυτόχρονα απαιτείται να εμποδιστεί η αγορά αγροτικής γης από τους μεγαλοκαπιταλιστές.

- Το μαζικό κίνημα μπορεί και πρέπει να αναπτυχθεί στο μέτωπο της οικολογίας, που είναι πολύπλευρο. Σ' όλα τα κοινωνικά - οικονομικά μέτρα που παίρνονται, καθοριστικό ρόλο πρέπει να παίζουν τα κριτήρια, οι απαιτήσεις και οι ανάγκες της οικολογίας. Έτσι ώστε να προωθείται η κατεύθυνση δημιουργίας ενός πλατιού ριζοσπαστικού οικολογικού κινήματος, που θα αγωνιστεί για μια νέα αντίληψη στον τρόπο και τις μεθόδους της οικονομικής ανάπτυξης, που θα σέβεται το φυσικό περιβάλλον και την οικολογική ισορροπία, θα διασφαλίζει την αρμονική "επέμβαση" στη φύση. Ο πολλαπλασιασμός του πράσινου στις πόλεις και οι αναδασώσεις σ' όλη τη χώρα, η πάλη ενάντια στη μόλυνση του περιβάλλοντος, η οργάνωση εκστρατείας για την προστασία ειδών που τείνουν να εξαφανιστούν από τον ελλαδικό χώρο, όλα αυτά συνιστούν ένα ελάχιστο πρόγραμμα επιβίωσης.

- Η απόκρουση της προαναγγελλόμενης συντηρητικής στρατηγικής πρέπει να συνδυαστεί με την "επιθετική διεκδίκηση των δημοκρατικών αιτημάτων των κινημάτων της γυναίκας και της νεολαίας. Κριτήριο πρέπει να' ναι η αντίληψη ότι η διεκδίκηση, προώθηση και κατάκτηση των δίκαιων αιτημάτων αυτών των μεγάλων κοινωνικών ομάδων, καθώς και αυτών της τρίτης ηλικίας, δεν αποτελούν" μεγαλόψυχη παραχώρηση" σ' αυτούς από κάποιους τρίτους. Αντίθετα είναι στοιχείο

της ίδιας της ανάπτυξης και της προόδου όλων μας, της κοινωνίας στο σύνολό της.

- Η διεύρυνση των πολιτιστικών αξιών του κάθε πολίτη αποτελεί αυτοτελή στόχο, αλλά και μέσο για την υλοποίηση όλων των άλλων. Κρίσιμης σημασίας μέρος του αγώνα των εργαζομένων είναι οι βαθιές δημοκρατικές αλλαγές στον πολιτισμό. Το ρεύμα μας, σ' αυτή την εποχή του γρήγορου πολλαπλασιασμού των πολιτιστικών αναγκών, οφείλει πέρ από τα μεμονωμένα αιτήματα να προχωρήσει σε μια βαθύτερη και συνολική πολιτιστική αντίληψη.

Το βαθύ πολιτιστικό περιεχόμενο του απελευθερωτικού αγώνα των εργαζομένων δεν συνδέεται μόνο με τα στρατηγικά τους στόχο αλλά σ' ορισμένο βαθμό ενυπάρχει και συνδέεται με όλες τις ενέργειες του πολιτικού και κοινωνικού αγώνα. Η υπεράσπιση και διεύρυνση των προοδευτικών αξιών, η υποστήριξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας και η διάδοση του καλλιτεχνικού έργου είναι κεντρικοί στόχοι.

- Έντονα αναδείχνονται σήμερα τα προβλήματα της καθημερινής ζωής, των ανθρώπινων σχέσεων, της ατομικής προσωπικότητας, του τρόπου ζωής. Δεν μεταθέτουμε για το μακρινό μέλλον του οράματός μας την ενασχόληση με τέτοια ζητήματα. Θεωρούμε ότι διαφορετικά η πολιτική δράση χάνει την ανθρώπινη ακτινοβολία της και ο επιδιωκόμενος στόχος απογυμνώνεται από τη γοητεία του. Συμμεριζόμαστε τον ποιητή που λέει ότι θα ήταν παράλογο να αποκρούουμε σαν ιεροσυλία κάθε επιδρομή στις αχανείς εκτάσεις των ανθρωπίνων σχέσεων που παραμένουν ανεξερεύνητες.

Η απόκρουση της προαναγγελλόμενης συντηρητικής στρατηγικής πρέπει να συνδυαστεί με την επιθετική διεκδίκηση των δημοκρατικών αιτημάτων των κινημάτων.

Η προώθηση του δημοκρατισμού, μέχρι εκεί που είναι στις σημερινές συνθήκες πρακτικά δυνατό, σημαίνει, ανάμεσα στ' άλλα, διεκδίκηση διαφάνειας όλων των υπαρχόντων θεσμών ενάντια στη γραφειοκρατία και της όσο το δυνατό πιο δημοκρατικής λειτουργίας τους, δημιουργία νέων συμμετοχικών θεσμών. Προώθηση του δημοκρατισμού σημαίνει αναβάθμιση του ρόλου των αρμοδιοτήτων και των υλικών δυνατοτήτων δραστηριοτήτων της αιρετής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όλων των βαθμίδων. Επέκταση των γενικών πολιτικών δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών σ' όλους τους τόπους δουλειάς και ζωής των Ελλήνων.

Κτύπημα των όποιων δυνατοτήτων αυταρχισμού και αυθαιρεσίας έχουν παραχωρηθεί στην εργοδοσία, κατάργηση όλων των αντισυνδικαλιστικών και αντεργατικών νόμων. Προώθηση προτάσεων του μαζικού κινήματος για δημοκρατική νομοθεσία και αναθεώρηση του συντάγματος.

Στην εποχή της έκρηξης των πληροφοριών, όπου η μάχη για την κατάκτηση της συνείδησης αποκτά ακόμα πιο μεγάλη σημασία, η στάση των δυνάμεων της Αριστεράς απέναντι στα μέσα μετάδοσής τους και ενάντια στην ιδιωτικοποίησή τους είναι πρωταρχικό ζήτημα. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται η παρέμβαση στα τηλεοπτικά κανάλια, στους ραδιοφωνικούς σταθμούς, στον τύπο, στα νέα μέσα ηλεκτρονικής πληροφόρησης, και τηλεπικοινωνίας. Αυτό δεν θα γίνει χωρίς πάλη. Δεν πρόκειται μόνο για τη διεκδίκηση να μεταδίδονται κάποιες ειδήσεις ή ακόμα να παραχωρηθούν κάποιες ζώνες, να μην δημιουργούνται ΕΚΑΜ και να αποτρέπεται η ηλεκτρονική παρακολούθηση. Πρόκειται για μια συνολική παρέμβαση σ' όλα τα πολιτικά και πολιτιστικά προγράμματα, στην ορθολογική αξιοποίηση όλων των νέων μέσων μετάδοσης και επεξεργασίας στοιχείων και πληροφόρησης.

Ξεχωριστής σημασίας μέτωπο πάλης είναι η εναντίωση στην παραπέρα ενσωμάτωση της χώρας στην ΕΟΚ και το ΝΑΤΟ, το αντιπάλεμα των μονοπωλιακών πολυεθνικών μηχανισμών και η υπεράσπιση του εθνικού συμφέροντος απέναντί τους, μέχρι την αποδέσμευση της χώρας απ' αυτούς. Η προσπάθεια αυτή απαιτεί τον συνδυασμό δύο ειδών πάλης ταυτόχρονα. Την πάλη ενάντια στις συνέπειες με προτεραιότητα σε στόχους αναπτυξιακούς, με γνώμονα τα συμφέροντα των εργαζομένων, έξω και ενάντια στη λογική και τις ντιρεκτίβες της ΕΟΚ και την πάλη, πραγματική, όχι

φιλολογική, για την αποδέσμευση.

Οι νέες συνθήκες και δυνατότητες που διαμορφώνονται διεθνώς απαιτούν την απαλλαγή της χώρας από πυρηνικά όπλα, την απομάκρυνση όλων των ξένων βάσεων από την ελληνική επικράτεια. Ο αγώνας για το άμεσο ξήλωμα των βάσεων και την εφαρμογή της συμφωνίας του 1983 αποκτά σήμερα μια άμεση προτεραιότητα. Η συμπαιγνία και των τριών κομμάτων της κυβέρνησης καταλήγει στην εξάμηνη παράταση της συμφωνίας για τις βάσεις, στη νομιμοποίηση ουσιαστικά της αμερικάνικης στρατιωτικής παρουσίας. Απαιτούνται επίσης η εφαρμογή μιας εθνικής αμυντικής πολιτικής, μακριά από ενδο-νατοϊκούς ανταγωνισμούς. Η λύση των ελληνοτουρκικών διαφορών με ειρηνικά μέσα, στη βάση του διεθνούς δικαίου και των κοινών συμφερόντων των δύο λαών. Η εξασφάλιση της εδαφικής ενότητας μιας αδέσμευτης, αποστρατιωτικοποιημένης Κύπρου. Όλα αυτά αποτελούν ουσιαστικό περιεχόμενο ενός κινήματος ειρήνης.

Στην τάση βαθέματος της οικονομικής εξάρτησης, αντιπαρατίθεται το αίτημα να εξασφαλίζεται η παραγωγική επένδυση στην ίδια τη χώρα των κονδυλίων που συσσωρεύονται σ' αυτήν. Να περιορίζονται δραστικά οι θέσεις του ξένου κεφαλαίου στην ελληνική οικονομία και γη, να αποτραπεί η εξέλιξη της Ελλάδας σε "παραδουλεύτρα και σκουπιδότοπο" της Δυτικής Ευρώπης. Να ενισχυθεί η εγχώρια επιστημονικοτεχνική και παραγωγική βάση της χώρας και ο σχεδιασμένος τεχνολογικός εκσυγχρονισμός της.

Το Πολιτικό Σύστημα και οι Αλλαγές στο Δικομματισμό

Η έκταση και το βάθος της ανασυγκρότησης που επιχειρεί η κρατικομονοπωλιακή ολιγαρχία, η σπουδή της για άμεσα αποτελέσματα ενόψει του '92 την υποχρεώνουν να θέσει σαν στόχο πρώτης προτεραιότητας την απόσπαση πλατειάς κοινωνικής συναίνεσης. Όσο μικρότερη είναι η κοινωνική βάση που εκφράζουν αντικειμενικά αυτές οι αλλαγές, τόσο η ανάγκη για ευρύτερες συγκαταθέσεις γίνεται πιο πιεστική. Όσο η κοινωνία καθυστερεί να αποδεχτεί τις νέες κατευθύνσεις των κυρίαρχων οικονομικών και πολιτικών κύκλων, τόσο περισσότερο καταγγέλλονται οι αγκυλώσεις, οι πολιτικές πολώσεις, οι συνήθειες και τα πάθη του παρελθόντος.

Η επιδίωξη της κοινωνικής συναίνεσης είναι πρωταρχικό στοιχείο της πολιτικής της άρχουσας τάξης για τις αλλαγές στην πολιτική ζωή και την τροποποίηση του παλιότερου δικομματικού σκηνοπέδου. Σ' αυτή την κατεύθυνση θέλει να ενεργοποιήσει όλους τους μηχανισμούς, θεσμούς, όλους τους κρίκους του συστήματος, τα μέσα ενημέρωσης, τα κόμματα, τις μη κρατικές οργανώσεις της, ακόμη και την αυτοδιοίκηση και τον συνδικαλισμό. Η ολιγαρχία απαιτεί από τον ελληνικό λαό, όχι μόνο παθητική αποδοχή των σχεδίων της, αλλά και ενεργητική συνεργασία σ' αυτά.

Στα πλαίσια της κρίσης, χρεοκόπησε στην οικονομική και πολιτική διαχείριση της περιόδου του ΠΑΣΟΚ το ρεφορμιστικό μοντέλο. Τώρα έχει ανατεθεί το ξεπέρασμα της κρίσης προς όφελος των λίγων στον νεοσυντηρητισμό. Αυτή η αλλαγή φρουράς δεν μπορεί να στηριχτεί άμεσα σε μια μονοκομματική κυβερνητική πλειοψηφία. Όχι τόσο γιατί δεν συγκεντρώνει τα αναγκαία εκλογικά ποσοστά. Αλλά, γιατί χρειάζεται συμπολιτευόμενες αντιπολιτεύσεις. Το πρόγραμμα και η δύναμη του κατεξοχήν συντηρητικού πόλου, της Νέας Δημοκρατίας, δεν αρκούν. Χρειάζεται ένας ευρύτερος συνασπισμός εξουσίας, ένα κοινό πρόγραμμα νεοσυντηρητικής κατεύθυνσης όλου του πολιτικού κόσμου, μια δεξιά μετατόπιση των πολιτικών ηγεσιών και στη συνέχεια της βάσης τους και του κοινωνικού σώματος. Η προώθηση όλων αυτών είναι αντιφατική. Η ίδια η άρχουσα τάξη δεν έχει έτοιμα σχέδια για κάθε κατάσταση, συχνά βρίσκεται και η ίδια απροετοίμαστη. Ακόμη συχνότερα διαπερνάται από εσωτερικές αντιπαραθέσεις που την δυσκολεύουν στη λήψη αποτελεσματικών μέτρων και στην εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής κοινωνικής συναίνεσης στα σχέδιά της.

Η σύγκλιση των ηγεσιών των δύο βασικών κομμάτων που στηρίζουν την οικονομική και πολιτική κυριαρχία της άρχουσας τάξης δεν μπορεί να γίνει "εν ψυχρώ". Με φθαρμένη την αξιοπιστία τους

απέναντι στη λαϊκή πλειοψηφία, με νωπές τις μνήμες μιας κάθετης αντιπαράθεσης και με οξύ ακόμη τον ανταγωνισμό για την πρωτοκαθεδρία στη νέα πολιτική περίοδο, με ανοιχτό το θέμα της διαδοχής των ηγεσιών τους, απαιτούνται αναδιατάξεις στα δύο αυτά κόμματα.

Η προώθηση της πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης γίνεται σε μια μεταβατική περίοδο, μια περίοδο ρευστότητας, παλινωδιών και αντιφάσεων για όλους τους πολιτικούς σχηματισμούς, μια περίοδο, που η άρχουσα τάξη επείγεται να είναι σύντομη για την οριστικοποίηση της πολιτικής σκηνής και την σταθεροποίησή της.

Κεντρικό ρόλο σ' όλη αυτή τη μεταβατική περίοδο, ρόλο-κλειδί για τη διεύρυνση του συναινετισμού, παίζει ο "Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου". Η ηγεσία του Συνασπισμού καλείται -και μέχρι τώρα αντικειμενικά ανταποκρίνεται- να στηρίζει μια πολιτική που αποπλίζει πολιτικά και ιδεολογικά την αριστερά.

Χωρίς αυτή τη στήριξη, όλη η επιχείρηση της συναίνεσης στα πλαίσια της σημερινής κρίσης θα είχε αβέβαιη έκβαση. Η ηγεσία του Συνασπισμού όχι μόνο έχασε ιστορική ευκαιρία να μπει μαζί με τις λαϊκές μάζες στο προσκήνιο, αλλά συνέβαλε διαδοχικά στο κλείσιμο χασμάτων που χώριζαν τις ηγεσίες του δικομματισμού απ' αυτές, έκανε την μεταξύ τους προσέγγιση πιο ανώδυνη.

Με τη συμμετοχή της στην κυβέρνηση Τζαννετάκη όχι μόνο συνέβαλε στον εξωραϊσμό της Ν.Δ., αλλά και θυσίασε τα γνήσια αντισυντηρητικά και αντισυναινετικά αισθήματα δυνάμεων που διεκδικούσε, "χαρίζοντάς" τες προς το παρόν στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Με τη συμμετοχή της στην κυβέρνηση Ζολώτα ουσιαστικά εγκατέλειψε τις τελευταίες επιφυλάξεις και αντιστάσεις απέναντι και στις δύο ηγεσίες του δικομματισμού.

Αν η **κυβέρνηση Τζαννετάκη** αποτέλεσε την έναρξη της νέας συναινετικής πορείας ενάντια στα λαϊκά συμφέροντα, η "οικουμενική" κυβέρνηση αποτελεί να σημαντικό σταθμό από πολλές απόψεις. Η "οικουμενικότητα" ή αλλιώς ο τρικομματισμός στην κυβέρνηση σηματοδοτεί την προσπάθεια συμβιβασμού αντίθετων κοινωνικών συμφερόντων κάτω από την ηγεμονία της άρχουσας τάξης. Οι αντιπαράθεσεις και οι διαφωνίες των συνεταίρων εκφράζουν επιμέρους διαφορές και κοινωνικά συμφέροντα για τον εξορθολογισμό της καπιταλιστικής οικονομίας, με δοσμένα όμως και αδιαμφισβήτητα τα πλαίσια και την κατεύθυνσή της.

Η **κυβέρνηση Ζολώτα** επιχειρεί να κλείσει την περίοδο της μεταπολίτευσης, συγκροτώντας ένα μέτωπο εναντίον του λαϊκού "κινήματος της αλλαγής" που αναπτύχθηκε στα τελευταία 15 χρόνια. Παρά τη σύντομη θητεία της, κάνει έναρξη εφαρμογής ενός νέου μακρόχρονου γύρου μονόπλευρης λιτότητας, του λεγόμενου "τρίχρονου σταθεροποιητικού προγράμματος". Είναι ακόμη η κυβέρνηση της νέας νομιμοποίησης του καθεστώτος των βάσεων. Δεν είναι τυχαίο ότι η συγκρότησή της απαιτήθηκε και χαιρετίστηκε απ' όλες τις οργανώσεις και τους εκπροσώπους του μεγάλου κεφαλαίου και των ξένων συμφερόντων. Ούτε ότι επικεφαλής της είναι ένας κλασικός εκπρόσωπος της ολιγαρχίας και συνυπεύθυνος για την καθυστερημένη, και αντιδραστική μορφή ανάπτυξης της ελληνικής κοινωνίας. Οι περισσότεροι υπουργοί της είναι από τους κύριους υπεύθυνους για τις αντιλαϊκές, αναχρονιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν την τελευταία 15ετία.

Το τρικομματικό μπλοκ της οικουμενικής στα μέσα ενημέρωσης, με τη-συνδρομή και άλλων προπαγανδιστικών μηχανισμών, με την παρέμβασή του στο συνδικαλισμό, καταλήγει σ' ένα ιδιόμορφα "μονοκομματικό", καθεστώς, που τείνει να αποκλείσει κάθε αντίθετη φωνή. Ιδιαίτερα το μαζικό κίνημα, όταν δεν περιορίζεται, όπως το θέλουν οι κυβερνητικές παρατάξεις, σε "εποικοδομητικές" ή δευτερεύουσες διεκδικήσεις, τείνει να το χαρακτηρίσει ακόμα και σαν εχθρό των "εθνικών" συμφερόντων.

Από όλη αυτή τη σύγκλιση των κομμάτων στα πλαίσια της οικουμενικής γίνεται φανερό η

επιδιωκόμενη από πολλές πλευρές ανανέωση ηγεσίας, διεθνούς προσανατολισμού και προγραμμάτων του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ., ώστε ο δικομματισμός να ανανεωθεί, να εκσυγχρονιστεί, -να γίνει πιο αποτελεσματικός στην πολιτική του και να σταθεροποιήσει την ενσωμάτωση αριστερών ψηφοφόρων στο σύστημα.

Η Ν.Δ. υπό τον Μητσοτάκη ανοίγει τον δρόμο για την καπιταλιστική ανασυγκρότηση, όμως δεν τον εξασφαλίζει. Το νεοσυντηρητικό πρόγραμμα της Ν.Δ. θεωρητικά είναι ό,τι καλύτερο υπάρχει για την άρχουσα τάξη. Δεν είναι όμως άμεσα εφαρμόσιμο. Αναγκαστικά η Ν.Δ. πρέπει να βάζει "νερό στο κρασί της" λόγω των λαϊκών αντιστάσεων και να προσπαθεί να συμπαρασύρει κι άλλες δυνάμεις του ΠΑΣΟΚ και του Συνασπισμού στα πλαίσια της πολιτικής της συναίνεσης. Η ισορροπία μεταξύ ηγεσίας και διαδόχων είναι ιδιαίτερα εύθραυστη.

Η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, ύστερα από την αποτυχία του δικού της μοντέλου διαχείρισης, την περιπέτεια των σκανδάλων και την αναγκαστική σύμπλευση με τη Ν.Δ., στην πράξη στρέφεται σε μια ακόμη περισσότερο δεξιά πολιτική, υιοθετεί θέσεις του νεοσυντηρητισμού. Εγκαταλείπει συνθήματα ακόμη και του άμεσου παρελθόντος, προσφέρει στη λαϊκή της βάση ένα εκσυγχρονιστικό μοντέλο του καπιταλισμού σαν το νέο "εφικτό" προοδευτικό λόγο. Εγκαταλείπει τον "ξύλινο αντιδεξιό" της λόγο, όχι βέβαια για να τον κάνει σύγχρονο αντικαπιταλιστικό, αλλά για να μπει επικεφαλής στην "ανανέωση" του συστήματος, στην ολοκλήρωση της ΕΟΚ, στην στήριξη της οικουμενικής. Οι διαθέσεις της ριζοσπαστικής λαϊκής βάσης του ΠΑΣΟΚ εγκαταλείπονται τόσο πιο εύκολα, όσο δεν υπάρχει αξιόπιστη πίεση "από τ' αριστερά", όσο πιο πολύ εμφανίζεται η ηγεσία του Συνασπισμού και της δήθεν "αριστερής κάθαρσης" να θέλει να παραδοθεί και να συγκυβερνήσει με τους "δικούς της υπόδικους".

Ο Συνασπισμός και το ΚΚΕ

Η **ηγεσία του Συνασπισμού** αποδέχεται πλέον σαν δυσμενείς μεν, αλλά μη ανατρέψιμες τις επιλογές και συνταγές της άρχουσας τάξης. Απλά επιδιώκει να τις συμπληρώνει και να τις επιδιορθώνει από τα αριστερά. Περιορίζεται στην πάλη για τα επιμέρους, αποσπασματικά, ασύνδετα από το καθήκον για την αλλαγή της κοινωνίας.

Ιδιαίτερα σοβαρό αρνητικό στοιχείο είναι η στάση της απέναντι στο μαζικό και συνδικαλιστικό κίνημα. Από τη μια προσπαθεί να μετατοπίσει τις ευθύνες σ' αυτό, αναγορεύοντάς το σε δήθεν εγγυητή των συμφωνιών που η ίδια πραγματοποιεί στα πλαίσια της οικουμενικής. Από την άλλη επιδιώκει να το προσανατολίσει σ' έναν ιδιόμορφο κυβερνητικό συνδικαλισμό, όπου οι δυνάμεις οι ελεγχόμενες απ' αυτή θα έχουν διπλή γλώσσα, άλλη σαν "κίνημα" και άλλη σαν κυβερνητική δύναμη. Ενώ στην πράξη θα διεκδικούν κάποιες δευτερεύουσας αξίας αιτήσεις, ερμηνεύοντας πιο "φιλολαϊκά" τις κυβερνητικές αποφάσεις.

Ειδικότερα **η ηγεσία του ΚΚΕ**, παρά τις υπαρκτές αντιφάσεις, τις παλινωδίες, τις υπεκφυγές, την προοδευτική και αγωνιστική φρασεολογία, εγκαταλείπει στην θεωρία και στην προπαγάνδα της και -πολύ περισσότερο- στην πράξη το πεδίο της σταθερής πάλης για τα βασικά και μακροπρόθεσμα συμφέροντα του εργατικού κινήματος. Αλλάζει βαθμιαία φυσιογνωμία, πρόγραμμα, ιδεολογία, πολιτική, στελέχωση ακόμη και κοινωνική βάση και πολιτικό ακροατήριο. Σε τελευταία ανάλυση αρνείται τελικά το θεμελιακό συμπέρασμα ότι η προοδευτική απάντηση των κοινωνικών κρίσεων είναι ο ριζικός κοινωνικός μετασχηματισμός.

Κεντρικό σημείο στην όλη της προσπάθεια είναι η προσκόλληση σε έναν κυβερνητισμό σοσιαλδημοκρατικού χαρακτήρα. Πιστεύει ότι, παρά τη συρρίκνωση της επιρροής της, έχει τη δυνατότητα να προσβλέψει σ' ένα καλύτερο πολιτικό μέλλον, χάρις και στις προσβάσεις που πρόσφατα απέκτησε στον αστικό κρατικό μηχανισμό.

Η θέληση των διαφορετικών μερίδων της ηγεσίας του ΚΚΕ και του Συνασπισμού δεν είναι ενιαία. Ούτε είναι δεδομένη η αξιοποίηση όλων αυτών των δυνάμεων στο κυβερνητικό παιχνίδι από την άρχουσα τάξη. Οι αντιθέσεις ανάμεσα στην αναχρονιστική " ιστορική ηγεσία" και στους πιο απροκάλυπτους οπαδούς της ενσωμάτωσης στο αστικό πολιτικό παιχνίδι, μετά τη συμπίευσή τους στην γνωστή μεθόδευση συγκρότησης του Συνασπισμού, οξύνονται.

Μεγάλο μέρος του αριστερού ρεύματος αναγκάστηκε να φύγει από το ΚΚΕ και το Συνασπισμό μέσα σε μια καταιγίδα αυταρχισμού και αυθαιρεσίας. Ο τρόπος που αντιμετωπίζεται, δημόσια πλέον, ο κόσμος αυτός από την ηγεσία του ΚΚΕ και του Συνασπισμού, αποτελεί μικρό μόνο δείγμα αντιδημοκρατικότητας.

Και είναι τουλάχιστον πολιτικό ατόπημα να κατηγορεί η ηγεσία του ΚΚΕ μέλη και στελέχη που δεν υποκύπτουν στη θέλησή της, να διαλύει ακόμα και σήμερα οργανώσεις και να διαγράφει χιλιάδες κομμουνιστές και ταυτόχρονα να κάνει εκκλήσεις για ενότητα και δημιουργική συζήτηση. Δεν μπορεί αυτοί που συγκυβερνούν με την άρχουσα τάξη να υποστηρίζουν ότι εμείς της δίνουμε επιχειρήματα. Ούτε να μας κατηγορούν για συμπίευση με τον αυριανισμό, όταν συγκυβερνούν με τους "πάπες" του αυριανισμού.

Η εξέλιξη αυτή στις γραμμές της κομμουνιστικής αριστεράς δεν ήταν ξαφνική και απότομη, ούτε έγινε χωρίς εσωτερική πάλη. Οι απώτερες αιτίες ασφαλώς πρέπει να αναζητηθούν στην όλη ιστορική πορεία του ΚΚΕ, πορεία γεμάτη αντιφάσεις, ηρωισμούς, κατακτήσεις αλλά και τραγωδίες, επηρεασμένη από το δίπολο σεχταρισμού και ομορτοουνισμού. Η πορεία αυτή συνδέεται με την ανάπτυξη της ίδιας της ταξικής πάλης στη χώρα μας. Η γραφειοκρατικοποίηση, που σήμερα στηρίζεται και σε εκτεταμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες, ο αυταρχισμός στην εσωτερική λειτουργία -χρόνια αρρώστια του ΚΚΕ- η αποσύνδεση από την κοινωνική βάση, με την οποία απλώς κάνει" δημόσιες σχέσεις", γίνονται πλέον μόνιμα χαρακτηριστικά.

Στην τελευταία δεκαετία η ηγετική του ομάδα άρχισε βαθμιαία να υποτάσσεται στη λογική της υπόκλισης στον ανερχόμενο κάθε φορά πόλο του αστισμού. Πότε στο ΠΑΣΟΚ, πότε στη Ν.Δ., πότε και στους δύο.

Η κρίση του ΚΚΕ είναι ταυτόχρονα, σε μεγάλο βαθμό, αντανάκλαση της κρίσης ενός ολόκληρου μοντέλου κομμάτων σε Ανατολή και Δύση. Οι ηγετικές ομάδες στο ΚΚΕ, όταν αποφάσισαν να στραφούν απότομα προς τα δεξιά, όξυναν τον αυταρχισμό τους. Πλήρεις υπεροψίας και αλαζονείας αποφάσισαν να απαλλαγούν από τα "περιττά βάρη". Τώρα, που έδιωξαν σημαντικά τμήματα αμφισβήτησης της πολιτικής τους, που ανακάλυψαν ότι δεν έγιναν η μεγάλη πολιτική δύναμη όπως περίμεναν, ισχυρίζονται ότι στο ΚΚΕ υπάρχει δημοκρατία για όλους. Οι φαινομενικές αλλαγές που κάνουν δεν είναι προϊόν των αντιλήψεών τους, αλλά αναγκαίοι ελιγμοί, ώστε να μπουν εμπόδια στην αποκάλυψη της πολιτικής τους. Πολιτικής, που έχει ένα σταθερό χαρακτηριστικό: δεν είναι αυτοτελής απέναντι στο σύστημα, δεν είναι επαναστατική.

Το Πολιτικό Κενό

Σήμερα γίνεται φανερό στον καθένα ότι έχει δημιουργηθεί ένα μεγάλο κενό αριστερής πολιτικής. Το ΚΚΕ, ο Συνασπισμός γενικότερα, δεν μπόρεσαν να διατυπώσουν και να στηρίξουν μια στρατηγική πολιτική που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εποχής. Η ηγεσία τους οδηγεί το κίνημα στο δρόμο που χάραξε πριν μια δεκαετία η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, στην αφομοίωσή του από τις κυρίαρχες εκσυγχρονιστικές επιλογές του συστήματος. Με βάση τις πολιτικές μας εκτιμήσεις, χωρίς να μειώνουμε σε τίποτε τις προσωπικές και συνολικές ευθύνες μας, πρέπει να ομολογήσουμε: ότι τρέφαμε αυταπάτες για δυσανάλογα μεγάλο χρονικό διάστημα σχετικά με ορισμένα θέματα που θίγουμε παραπάνω. Δεν μπορέσαμε να σταματήσουμε τον κατήφορο των ηγετικών ομάδων της Αριστεράς, δεν είχαμε την απαιτούμενη επαφή με την οργανωμένη λαϊκή βάση. Η αποδοχή των "φετίχ"

και των "ταμπού", η αυτολογοκρισία στη σκέψη' δεν μας επέτρεψαν να δώσουμε τη μάχη μέσα στους κόλπους της Αριστεράς και του κομμουνιστικού κινήματος, όποτε και όπως έπρεπε. Άλλωστε μέσα από την πάλη και την πείρα της αρχίσαμε να ωριμάζουμε και εμείς οι ίδιοι, να αλλάζουμε. Γενικότερα, ο χαμηλός βαθμός της εμπειρίας και οι αδυναμίες μας δεν συνέβαλαν να ξεδιπλωθεί πλατιά το ανανεωτικό επαναστατικό και έντιμο δυναμικό, που τώρα επιχειρεί μια νέα έξοδο, με γνήσια θέληση για αλλαγή της αριστεράς.

Το Νέο Ρεύμα

Μέσα από τεράστιες δυσκολίες κι αντιφάσεις, **ένα νέο ρεύμα εμφανίζεται στην ελληνική κοινωνία**. Ένα ρεύμα που τολμά όχι μόνο να αμφισβητεί και να αντιστέκεται αλλά και να διατυπώνει το δικό του ανεξάρτητο λόγο στην πολιτική και στην ιδεολογία, να εκφράζει στη δράση τις διεκδικήσεις του κόσμου του καθημερινού μόχθου και του πολιτισμού. Το ρεύμα αυτό δεν είναι ξεκομμένο από το παρελθόν. Έχει ασφαλώς καταβολές, ιστορικές αφετηρίες, μνήμες. Απορρίπτει τις αρνητικές παραδόσεις του παρελθόντος, κατανοεί όμως τη θετική κληρονομιά των προοδευτικών κινήματων του 20^{ου} αιώνα, πριν απ' όλα του κομμουνιστικού και εργατικού κινήματος. Το νέο ρεύμα που διαμορφώνεται διεθνώς και στη χώρα μας δεν είναι παρά η συμπυκνωμένη εκδήλωση της σύγχρονης κοινωνικής αμφισβήτησης και ανατροπής. Εκφράζει την ανάγκη ενός νέου επαναστατικού οράματος που να στηρίζεται γερά στο έδαφος της σύγχρονης πραγματικότητας και των κινήματων που αναπτύσσονται σ' αυτήν. Ενός ρεαλισμού και οράματος που να υπερβαίνει την παραλυτική επίδραση των σημερινών συσχετισμών, την κατάρρευση των ελπίδων και την ιδεολογική σύγχυση.

Το αριστερό ρεύμα μπορεί να βρεθεί στην πρώτη γραμμή των κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων, εφ' όσον μπορέσει να υποβάλει σε ριζική κριτική τον ίδιο του τον εαυτό. Να ξεπεράσει την τάση να' ναι ανιστόρητα αισιόδοξο ή απαισιόδοξο. Αλλάζοντας στρατηγικές και τακτικές που ήδη ήταν ανεπαρκείς πριν από πολλές δεκαετίες. Το νέο ρεύμα συμμετέχοντας στην κοινωνική πάλη φιλοδοξεί να αναδείξει τις εμπειρίες και κατακτήσεις του εργατικού κινήματος. Να αφομοιώσει τις ευαισθησίες και τα νέα φύτρα που έδωσαν όλα τα κοινωνικά κινήματα. Να ανασυνθέσει την εικόνα των ριζοσπαστικών δυνάμεων της εποχής μας. Μέσα απ' αυτό το δρόμο φιλοδοξεί να δώσει απάντηση στα νέα τμήματα και να αναπτύξει δημιουργικά τη θεωρία του επιστημονικού σοσιαλισμού, του μαρξισμού - λενινισμού. Δεν πιστεύουμε ότι οι απαντήσεις που δόθηκαν μέχρι σήμερα αρκούν για τα προβλήματα της νέας φάσης της κοινωνικής εξέλιξης. Απαιτείται μια νέα ανάπτυξη και σύνθεση. Απαίτηση για το κίνημα μας είναι η ανατροπή του συστήματος εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο. Η κατάργηση κάθε μορφής καταπιεστικών σχέσεων, που συχνά προϋπήρχαν του καπιταλισμού, πριν απ' όλα της ανισότητας της γυναίκας από τον άνδρα, όπως και της καταπίεσης των εθνικών και κοινωνικών μειονοτήτων.

Μια μαχόμενη αριστερά έχει χρέος να υποστηρίξει κάθε γνήσια κοινωνική διαμαρτυρία. Ο περιορισμός του κινήματος στα άμεσα ζητήματα το οδήγησε πάντα απευθείας στον οικονομισμό. Καθήκον του ήταν και είναι η παρέμβαση στο σύνολο των ταξικών σχέσεων, όλων των αντιθέσεων της κοινωνίας, έχοντας στόχο το σοσιαλισμό.

Η νέα αριστερά είναι διεθνιστική με ένα σύγχρονο τρόπο. Είναι κριτικά αλληλέγγυα σ' εκείνες τις προσπάθειες που γίνονται στις ανατολικές χώρες και εκτιμά σαν θετικές. Παλεύει σε κοινό μετερίζι με τις άλλες επαναστατικές δυνάμεις της εποχής μας. Πιστεύει ότι ο χώρος ευθύνης της δεν είναι μόνο η αλλαγή της ελληνικής κοινωνίας. Το νέο στοιχείο του διεθνισμού της είναι η συνυπευθυνότητά της στις διεθνείς, εξελίξεις. Η μαχητική παρουσία σε όλα τα διεθνή μέτωπα πάλης. Από την ειρήνη και τον αποπλισμό, μέχρι το εξωτερικό χρέος και την πείνα. Είναι αλληλέγγυα με ό,τι προοδευτικό κινείται πάνω στον πλανήτη μας, μελετά όλες τις νέες σκέψεις και εμπειρίες και τις αξιοποιεί χωρίς τους παραδοσιακούς διπλωματισμούς που αχρηστεύουν και κάνουν κενό λόγο τον προλεταριακό διεθνισμό.

Η αριστερά στη δεκαετία του '90 οφείλει να επιδιώξει την αποκατάσταση της επαναστατικής-κριτικής ψυχής του μαρξισμού, μιας κατεξοχήν επιστημονικής και αντιδογματικής θεωρίας" και μεθοδολογίας, αφαιρώντας τα επιστρώματα που επέθεσαν διάφορες κομματικές και κρατικές γραφειοκρατίες. Έχει ανοικτό μέτωπο απέναντι σε όσους εκχυδαϊστικά θέλουν να υποτάσσουν τη θεωρία και την επιστήμη στις πραγματιστικές ανάγκες τους. Αναπτύσσει μια νέα αντίληψη για την ανάπτυξη και διάδοση του έργου των Μαρξ-Ενγκελς-Λένιν και άλλων προοδευτικών διανοητών. Καμία ηγεσία δεν δικαιούται να αποφασίζει τι είναι μαρξιστικό και τι δεν είναι. Με την απαίτηση για "μονοπώλιο της αλήθειας" πρέπει οριστικά να τελειώνουμε. Κανένα όργανο και θεσμός δεν δικαιούται να αυτοπροσδιορίζεται δικηγόρος του μαρξισμού και διαιτητής της αλήθειας. Η επαναστατική θεωρία αναπτύσσεται μόνο μέσα από την αντιπαράθεση διαφορετικών θέσεων, ερμηνειών και εμπειριών. Η ορθότητα των αντίθετων απόψεων δεν μπορεί να κρίνεται με βάση την απόσταση ή προσέγγιση στην πλειοψηφούσα άποψη. Ο ηγετικός ρόλος δεν είναι για κανέναν εκ των προτέρων δεδομένος, καθορίζεται όχι από το "δίκιο του σε όλα", αλλά από την ικανότητα στο διάλογο, την οργάνωση και ανάπτυξη του, τη θέση του στην πρακτική πάλη. Η απαίτηση ανανέωσης δεν αφορά κάποιους άλλους, αλλά και εμάς όλους. Χωρίς προσωπική αναπροσαρμογή και χωρίς γενναία αυτοκριτική δεν μπορεί να υπάρξει επαναστατική ανανέωση. Τίποτα δεν μπορεί να θεωρείται ταμπού και να μπαίνει εμπόδιο στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, να βάζει φραγμούς στη γνώση και αναγνώριση της "αλήθειας, στην ανάγκη να μελετείται η σκέψη κάθε διανοητή, να αξιοποιείται κάθε κατάκτηση της επιστήμης.

Το νέο ρεύμα της αριστεράς οφείλει, μέσα από το υπαρκτό κίνημα, να ανακαλύπτει τις ιδέες, τα κίνητρα και τις ελπίδες, μαζί με άλλους αριστερούς, για τον ριζικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας. Ότι ευθύνεται για την απονεύρωση των αξιών και ιδανικών μας θα αποκαλύπτεται και απορρίπτεται.

Το αριστερό ρεύμα στηρίζεται στην εργατική τάξη, που τη θεωρεί την κύρια δύναμη επαναστατικής ανανέωσης όλης της κοινωνίας. Την εργατική τάξη δεν την κατανοεί μεταφυσικά, ούτε θεωρεί σύγχρονη την υπόκλιση σε ό,τι καθυστερημένο υπάρχει στις γραμμές της. Δένει το σήμερα με το αύριο. Εντάσσει την πάλη για το δευτερεύον και μικρό, που είναι ζωτικά αναγκαίο, στα μεγάλα στρατηγικά ζητήματα. Στοχεύει στην ενότητα δράσης της σύγχρονης υψηλότερα μορφωμένης εργατικής τάξης, μέσα από την πολυμορφία της. Την βοηθά στη συνειδητοποίηση του ιστορικού ρόλου της, που είναι η απελευθέρωση όλων των εργαζομένων, της κάθε ξεχωριστής προσωπικότητας. Παντρεύει το συνειδητό με το αυθόρμητο. Υποστηρίζει τα δημοκρατικά κινήματα, παλεύει μέσα απ' αυτά. Αντιτάσσεται στον μικροαστικό αντιδιανοουμενισμό που εκδηλώνουν ορισμένοι γραφειοκράτες, προωθεί τη ενότητα προλεταριάτου-επιστήμης, που γίνεται το επίκεντρο μιας σύγχρονης πολιτικής συμμαχιών. Συμβάλλει στην οργάνωση των κινημάτων της εργαζόμενης αγροτιάς και των ΕΒΕ, συμμάχων της εργατικής τάξης, παίρνοντας υπ' όψη τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις που συντελούνται στις γραμμές τους. Ο λόγος και η πράξη της σύγχρονης επαναστατικής αριστεράς στοχεύουν στη δημιουργία εκείνων των προϋποθέσεων που θα της επιτρέψουν συλλογικά να ανατρέψει το σήμερα, να δημιουργήσει τις καλύτερες συνθήκες ανάπτυξης της "ατομικής βιογραφίας", της προσωπικότητας του καθένα ξεχωριστά, έτσι ώστε το προσωπικό και το συλλογικό να αλληλεπιδρούν και να συνυπάρχουν αρμονικά. Ο καθένας, και ιδιαίτερα ο νέος άνθρωπος, να έχει το δικαίωμα του πειραματισμού, της δοκιμής και του λάθους, στο άνοιγμα νέων δρόμων. Να αποκαθιστά το σύγχρονο ανθρωπιστικό πρόσωπο του μαρξισμού. Να αναπτύσσει υπαρκτές ανάγκες για αυτοοργάνωση, πληροφόρηση, μάθηση, για την διαμόρφωση και καλυτέρευση των καθημερινών συνθηκών ζωής.

Ο Φορέας του Νέου Αριστερού Ρεύματος

Η ύπαρξη μιας οργανωμένης μαζικής ριζοσπαστικής ανατρεπτικής αριστεράς είναι όσο ποτέ άλλοτε αναγκαία. Ο φορέας της δεν μπορεί να είναι δημιουργήμα μιας άσκησης "επί χάρτου", ούτε

γραφειοκρατική -διοικητική απόφαση κάποιων "σοφών". Τα κινήματα και κόμματα φτιάχνονται μέσα στη μάχη της ζωής. Αυτό το ξεκίνημα δεν μπορεί να αναβληθεί. Απαιτείται μια δημοκρατική αφετηρία, ώστε να εξασφαλιστεί και η δημοκρατική συνέχεια στην "διαδρομή". Πρέπει να δίνεται η δυνατότητα συνύπαρξης δυνάμεων προερχόμενων από διαφορετικά κινήματα και εμπειρίες που έχουν πίστη στην υπόθεση της απελευθέρωσης του, ανθρώπου, θέλουν δημιουργικά να αναπτύξουν την μαρξιστική σκέψη και την επαναστατική πρακτική.

Ο φορέας πρέπει να' ναι δημοκρατικά οργανωμένος, να εξασφαλίζει την πολιτικοποίηση όλων των τμημάτων του. Την αυτοτέλειά τους στη διατύπωση πολιτικής και στη διαμόρφωση " καθοδήγησης" για το χώρο τους. Την πλήρη ενημέρωση και ανταλλαγή γνώμων στο σύνολο των απόψεων που θα υπάρχουν στο εσωτερικό του. Την ανάπτυξη της προσωπικότητας και πρωτοβουλίας του κάθε οργανωμένου ατόμου και επιτροπής. Στην εποχή της δορυφορικής, πρέπει να αναζητήσουμε το τι σημαίνει "νέου τύπου κόμμα", να προσαρμόσουμε το "τι να κάνουμε" της εποχής της παράνομης εφημερίδας στην εποχή των λείζερ και της ηλεκτρονικής. Τις αρχές της τάσης μας προς τη συνεπή επέκταση του δημοκρατισμού θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε ως εξής: Πλήρης δημοσιότητα, διαφάνεια, αιρετότητα, λογοδοσία και ανακλητότητα. Καθολικός έλεγχος για όλες τις οργανωτικές, πολιτικές και ιδεολογικές υποθέσεις και για όλα τα πρόσωπα. Ελευθερία κριτικής και ζύμωσης μέσα στα όρια των βάσεων ύπαρξης του κινήματος. Πολιτική αυτονομία κάθε οργάνωσης στα πλαίσια των αποφάσεων των σωμάτων για τον χώρο ευθύνης της. Υποταγή των οργάνων στις οργανώσεις και στα σώματα που τα εκλέγουν. Δικαίωμα πρότασης εκλογής μόνο από τα κάτω προς τα πάνω κι' όχι αντίστροφα, ελεύθερη διατύπωση της γνώμης σε οποιοδήποτε όργανο και οργάνωση ανεξάρτητα από το που ανήκει το κάθε μέλος. Συμμετοχή των μελών στη διαμόρφωση όλης της πολιτικής του φορέα -και για τα σοβαρά ζητήματα με τρόπο άμεσο-, καταστατική διασφάλιση των δικαιωμάτων της μειοψηφίας. Ενότητα στη δράση. Ο δημοκρατισμός αυτός πρέπει να συνδέεται δημιουργικά με το αίσθημα της ευθύνης στο διάλογο και στην πράξη.

Στην προοπτική συγκρότησης ενός, τέτοιου φορέα και για την βαθύτερη ωρίμανση του οι δυνάμεις που αποδέχονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο το ρεύμα μας συγκροτούνται άμεσα σε Επιτροπές Πρωτοβουλίας. Οι Επιτροπές Πρωτοβουλίας της κίνησής μας σε κάθε χώρο και κλάδο στοχεύουν να οργανώσουν το διάλογο και την κοινή δράση των δυνάμεων της αριστεράς, να αναπτύξουν την πολιτική δράση και την παρέμβαση στο μαζικό κίνημα. Στις Επιτροπές επιδιώκουμε να συμμετέχουν όσοι θέλουν, μέσα σε συνθήκες γνήσιας και οργανωμένης δημοκρατικής διαδικασίας, να' συζητήσουν και να δράσουν με αγωνιστική συνέπεια κατά της πολιτικής της συναίνεσης, της εξάρτησης και της καπιταλιστικής ανασυγκρότησης, για μια νέα αριστερή εναλλακτική πρόταση, την ανατροπή του καπιταλισμού και τη σοσιαλιστική διέξοδο. Να συζητήσουν και να δράσουν για την προοπτική της δημιουργίας ενός σύγχρονου φορέα, που να εκφράζει τις ανάγκες και τις επιδιώξεις της εργατικής τάξης, όλου "του εργαζόμενου λαού, της προοδευτικής διάνοησης και της νεολαίας. Θα απευθυνθούμε για τη συγκρότηση των Επιτροπών Πρωτοβουλίας σ' όλους τους αριστερούς, αυτούς που έφυγαν ή ακόμα βρίσκονται στις γραμμές του Συνασπισμού και των κομμάτων του, στη λαϊκή βάση του ΠΑΣΟΚ, στις δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, στους ανένταχτους αριστερούς. Παράλληλα, προσπάθειά μας είναι να δημιουργηθούν ευρύτερες πολιτικές κινήσεις σ' εδαφική βάση και στους κλάδους δουλειάς, σαν μορφές συσπείρωσης, διαλόγου και δράσης όλων των αριστερών. Επίσης να δημιουργηθούν κινήσεις για μεγάλα λαϊκά προβλήματα (βάσεις, ΕΟΚ, περιβάλλον κ.α.).

Η Πολιτική Συμμαχιών

Το Νέο Αριστερό Ρεύμα διαμορφώνει τολμηρές πολιτικές συμμαχιών, ώστε να δίνει τη δυνατότητα να συναντηθούν μέσα από τη πολυχρωμία της Αριστεράς οι αριστερές πολιτικές οργανώσεις με τα

κοινωνικά κινήματα, με τις λαϊκές ριζοσπαστικές πρωτοβουλίες και την αυθόρμητη νεανική εξέγερση. Πιστεύουμε ότι οι υπαρκτές διαφορές και οι αντιθέσεις δεν μπορούν να καλύπτονται μέσα στις συμμαχίες μ' ένα τεχνητό κουκούλωμα, μ' ένα ελάχιστο κοινό παρανομαστή, .αλλά απαιτούν δημοκρατικό διάλογο και συνάντηση στην πράξη. Επιδιώκουμε μακροπρόθεσμες συμμαχίες με επίκεντρο μια αριστερή εναλλακτική πρόταση, έχοντας μπροστά μας την προοπτική του σοσιαλισμού, της κοινωνίας των ελεύθερων και χειραφετημένων πολιτών.

Η μακροπρόθεσμη πολιτική συμμαχιών περνά μέσα απ' αυτό που είναι σήμερα δυνατόν, την ενότητα δράσης των κοινωνικών κινήματων, του μαζικού λαϊκού κινήματος, τη συνεργασία στα καθημερινά μέτωπα. Περνάει επίσης, μέσα από τον ανοιχτό δημόσιο διάλογο με όλες τις δυνάμεις και πρόσωπα που θέλουν να ενταχθούν σ' ένα αναγεννημένο ρεύμα για το σοσιαλισμό. Υπογραμμίζουμε γενικότερα ότι απαιτείται όχι μόνο κοινή δράση αλλά και κοινές "μέθοδοι και τρόποι ανάπτυξης και διαμόρφωσης μιας προοδευτικής πολιτικής. Δεν διεκδικούμε το μονοπώλιο στην Αριστερά. Σε μια τέτοια προσπάθεια έχουν θέση οι δυνάμεις του ΚΚΕ και του Συνασπισμού που αντιστέκονται και διαφοροποιούνται από την πολιτική της ηγεσίας τους και οι δυνάμεις που εκφράζουν τη ριζοσπαστική βάση του ΠΑΣΟΚ, καθώς και δυνάμεις εναλλακτικές, κομμουνιστικές, και οι δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς και οι οικολόγοι. Ιδιαίτερα τονίζουμε ότι η προσέγγιση της προοδευτικής λαϊκής βάσης της αριστεράς και του ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να γίνει με τους όρους που διαμορφώνουν οι ηγεσίες τους, όπως δείχνει η εμπειρία των τελευταίων 10 χρόνων. .

Οι εργαζόμενοι, οι έλληνες πολίτες που ζουν και θα ζήσουν ακόμη εντονότερα τις συνέπειες της κρίσης, μπορούν να αναπτύξουν μια ,νέα λαϊκή ενότητα, μέσα από κοινούς αγώνες και διεκδικήσεις, όση κι αν είναι η πίεση για συναινετικές λύσεις, που καταλήγουν πάντα σε βάρος τους, και δεσμεύουν το μέλλον τους. Σήμερα η χώρα χρειάζεται -όταν η σημερινή και οι εκκολαπτόμενες αυριανές κυβερνήσεις έχουν δεδομένο αντιλαϊκό χαρακτήρα- επειγόντως μαχητική αντιπολίτευση. Ο λαός στις εκλογές θα κληθεί να αναδείξει τη δική του αντιπολίτευση μέσα από ένα εκλογικό σχήμα που θα εκφράζει την αντίθεσή του στις δυνάμεις της καπιταλιστικής ανασυγκρότησης, της συναίνεσης και της εξάρτησης.

Οι Σκέψεις μας για τον Σοσιαλισμό. Η άποψη μας για την Δημοκρατία

Η πρότασή μας είναι μια σημαία συσπείρωσης των λαϊκών δυνάμεων για την υπεράσπιση των άμεσων συμφερόντων τους από τη συντηρητική επίθεση; στο δρόμο της σοσιαλιστικής ς προοπτικής. Η προώθησή της, μέσα από έντονες κοινωνικές και πολιτικές συγκρούσεις, θα αντιστρατεύεται την κυριαρχία των μεγάλων συμφερόντων και θα διευκολύνει τη λύση του πρωταρχικού ζητήματος της εξουσίας. Σ' αυτό το σχολείο η εργατική τάξη, πριν απ' όλα οι πρωτοπόροι αγωνιστές της, θα δοκιμάζει τις δυνάμεις της, θα ωριμάζει από τις ίδιες τις εμπειρίες, τις επιτυχίες και τα λάθη, της, και θα διεκδικεί την ηγεμονία. Μέσα από ένα δρόμο ρήξης και όχι ενσωμάτωσης στο σύστημα, μέσα από την πάλη για αλλαγή του συσχετισμού στην Αριστερά, θα διαμορφώνεται μια νέα λαϊκή πλειοψηφία που θα βρίσκει τη δυνατότητα έκφρασής της σ' όλα τα επίπεδα. Θα στηρίζεται σ' ένα αυτόνομο μαζικό λαϊκό κίνημα, αγκαλιάζοντας κάθε αυθεντική δραστηριότητα των λαϊκών μαζών. Θα συστηματοποιεί και αναπτύσσει τα στοιχεία που ήδη υπάρχουν στη ζωή και συμβάλλουν στη σοσιαλιστική αναγέννηση της χώρας. Έτσι ώστε να μπορέσει η εργαζόμενη πλειοψηφία να πραγματοποιήσει το αναγκαίο άλμα για τη σοσιαλιστική αλλαγή της ελληνικής κοινωνίας, γνωρίζοντας ότι η νίκη του σοσιαλισμού σ' αυτήν, για να είναι ώριμη και ολοκληρωμένη, απαιτεί αντίστοιχες διεθνείς αλλαγές και κοινωνικούς μετασχηματισμούς.

Ανήκουμε σε αυτούς που πιστεύουν πως χρεοκοπεί όχι ο σοσιαλισμός, αλλά η διαστρέβλωση των σοσιαλιστικών ιδεών και οι γραφειοκρατικές πρακτικές. Ο 20^{ος} αιώνας έδωσε ιστορικής εμβέλειας πειράματα σαν τον Οκτώβρη και άλλες επαναστάσεις που κινήθηκαν προς το σοσιαλισμό, αλλά δεν έδωσε καμιά εδραιωμένη και πολύ περισσότερο αναπτυγμένη όπως ισχυρίζονται κάποιοι, σοσιαλιστική κοινωνία. Αυτό είναι το ζητούμενο από τον καινούργιο αιώνα που

μας περιμένει, από την καινούργια εργατική γενιά, από το καινούργιο επαναστατικό κίνημα, που πασχίζει να διαμορφωθεί, μέσα από χίλιες δυο αντιξοότητες και ανωριμότητες.

Ο σοσιαλισμός δεν είναι ούτε ένα έτοιμο μοντέλο που πρέπει να μιμηθούμε, ούτε ένα αφηρημένο ηθικό-ανθρωπιστικό ιδεώδες. Είναι επιταγή της εποχής μας, που απορρέει από την ίδια την πορεία και τις αντιθέσεις του παλιού κόσμου. Αλλη εναλλακτική λύση στη βαρβαρότητα της καπιταλιστικής ανασυγκρότησης, της οικολογικής καταστροφής και της ηθικής έκπτωσης, της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης και της λεηλασίας του τρίτου κόσμου δεν υπήρξε και δεν μπορεί να υπάρξει. Ο σοσιαλισμός είναι η αναγκαιότητα που ξεπηδάει από την ίδια την ανάπτυξη της καπιταλιστικής κοινωνίας και των αντιθέσεων της, από τις ίδιες τις συνθήκες ζωής των εργαζομένων, από την ίδια την πορεία της Ελλάδας προς την παραγωγική υποβάθμιση, την οικονομική χρεοκοπία και τον πολιτιστικό μαρασμό. Είναι η φυσιολογική προέκταση του πραγματικού κινήματος των εργαζόμενων απέναντι στον καταπιεστικό ζυγό του κεφαλαίου. Χρειάζεται όμως μια βαθιά επαναστατική προγραμματική ανανέωση του κινήματος για να γίνει δυνατή μια ανασύνταξη των κοινωνικών δυνάμεων της σοσιαλιστικής αλλαγής. Ένα τέτοιο εγχείρημα δεν μπορεί, φυσικά, να βασιστεί στα παμπάλαια πρότυπα της σοσιαλδημοκρατίας ή στην αντιγραφή παραδοσιακών αναλύσεων του διεθνούς εργατικού κινήματος. Πρέπει να βασιστεί στις ίδιες τις αντιθέσεις της ελληνικής κοινωνίας και να αφομοιώσει τις ηρωικές και τραγικές μαζί εμπειρίες όλων των προηγούμενων ιστορικών προσπαθειών. Μ' αυτό τον προσανατολισμό διατυπώνουμε τις αφετηριακές προτάσεις μας.

Η σοσιαλιστική κοινωνία για την οποία αγωνιζόμαστε θα 'ναι μια αυτοδιοικούμενη κοινωνία. Η απελευθέρωση των ίδιων των παραγωγών θα στηρίζεται στην δημοκρατική εξουσία της εργατικής τάξης, που όσο αναπτύσσεται σε εσωτερική και διεθνή κλίμακα, θα κινείται προς το μαρασμό του κράτους και την αυτοκατάργησή της. Η εξουσία της εργατικής τάξης, για να εδραιωθεί και να εξασφαλίσει την κίνηση προς το σοσιαλισμό, δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στη δημοκρατική συμμαχία της με τα άλλα εργαζόμενα στρώματα του πληθυσμού. Στην συνειδητή και ενεργητική υποστήριξη της λαϊκής πλειοψηφίας. Ταυτόχρονα, η νέα εξουσία αποτελεί όργανο συγκρότησης του κοινωνικού μετώπου των δυνάμεων της σοσιαλιστικής αλλαγής και κατάκτησης της ηγεμονίας της εργατικής τάξης σ' αυτό. Η σύγχρονη φάση ανάπτυξης του καπιταλισμού κάνει τη σοσιαλιστική δημοκρατία ώριμη αναγκαιότητα και πλουτίζει το κοινωνικό της περιεχόμενο. Οι νέες τεχνολογίες δίνουν την δυνατότητα να αλλάξει, ο ίδιος ο χαρακτήρας της εργασίας, απαιτούν μεγαλύτερη πρωτοβουλία από τον παραγωγό, φέρνουν στην ημερήσια διάταξη την ανάγκη του κοινωνικού ελέγχου της χρησιμοποίησής τους. Η σύγχρονη εργατική τάξη, με τον ανεβασμένο ρόλο της στην παραγωγή και ευρύτερα στην κοινωνική ζωή, με το ανώτερο μορφωτικό και πολιτιστικό της επίπεδο, είναι περισσότερο από κάθε άλλη ιστορική στιγμή ικανή να πάρει στα χέρια τις τύχες της κοινωνικής εξέλιξης, και μαζί μ' όλους τους άλλους εργαζόμενους να αναπτύξει τη σοσιαλιστική δημοκρατία.

Αυτή η νέου τύπου δημοκρατία θα στηρίζεται στην κοινωνική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής. Ο,τι και να πούμε για την ανάγκη της "απαλλοτριώσεως των απαλλοτριωτών" είναι λίγο στην εποχή της ραγδαίας διεθνοποίησης, της χρόνιας και μαζικής ανεργίας, και των οικολογικών καταστροφών. Όμως η κοινωνικοποίηση δεν είναι ένας τυπικός τίτλος ιδιοκτησίας. Απαιτεί εργατικό έλεγχο και διοίκηση, πληροφόρηση και κατάρτιση των εργαζομένων, ανάπτυξη νέων τύπων τεχνολογίας. Το εργατικό κίνημα ήταν πάντα φορέας ενός ανώτερου δημοκρατισμού. Δεν τον εξαντλεί στους αστικούς κοινοβουλευτικούς θεσμούς, αλλά τον επεκτείνει σε κάθε σφαίρα της σύγχρονης κοινωνικής ζωής, ξεκινώντας από την παραγωγή και φτάνοντας στις γενικές πολιτικές υποθέσεις, στην πληροφόρηση, στον πολιτισμό με την ευρύτερη έννοια. Στις μεγαλύτερες ιστορικές του ανατάσεις έσπασε τα στενά όρια της αστικής δημοκρατίας και δημιούργησε μορφές της δημοκρατίας των ίδιων των λαϊκών μαζών, έμβρυα της σοσιαλιστικής αυτοδιοίκησης.

Η σημερινή εργαζόμενη πλειοψηφία της χώρας μας έχει μακρόχρονες εμπειρίες από διεκδικήσεις

δημοκρατικών δικαιωμάτων και αντιπροσωπευτικών θεσμών όπως είναι το κοινοβούλιο και αυξημένη δημοκρατική ευαισθησία. Στην πορεία προς τον σοσιαλισμό η ανάπτυξη της άμεσης δημοκρατίας, που θα οικοδομείται μέσα από ένα δίκτυο λαϊκών θεσμών, θα συνδυάζεται με μορφές αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Η πολιτική πολυφωνία και ο πολυκομματισμός είναι αναγκαία στοιχεία, πέρα από τ' άλλα και γιατί η ίδια η εργατική τάξη έχει σημαντικές κοινωνικές, πολιτιστικές και άλλες διαφοροποιήσεις, που αναγκαστικά θα αναζητούν και πολιτική έκφραση. Επίσης γιατί οι αντιθέσεις μέσα στην κοινωνία πρέπει να εκφράζονται πολιτικά μέσω διαφόρων κομματικών και πολιτικών κινήσεων. Οι πρόσφατες εμπειρίες των ανατολικών κοινωνιών έδειξαν πόσο αμείλικτα εκδικείται η ιστορία όσους προσπαθούν να τη βιάσουν και να επιβάλλουν μια τεχνητή μονολιθικότητα. Δεν υπάρχουν άλλοι για την καταστολή του ίδιου του εργαζόμενου λαού. Η σοσιαλιστική δημοκρατία δεν σημαίνει μόνο καθιέρωση δημοκρατικών θεσμών. Απαιτεί πριν απ' όλα δημοκρατική μέθοδο λύσης όλων των προβλημάτων και αντιθέσεων που προκύπτουν και κινούν το σοσιαλισμό. Σημαίνει δημοκρατικές σχέσεις ανάμεσα στα άτομα, στις ομάδες, και στην κοινωνία συνολικά. Σημαίνει διαμόρφωση υλικοτεχνικών πλαισίων και εξασφάλιση θεσμικών δυνατοτήτων δραστηριότητας συμμετοχής, αυτοδιοίκησης και αυτοοργάνωσης των πολιτών. Απαιτεί το ίδιο το επαναστατικό κίνημα να 'ναι η ψυχή της δημοκρατίας.

Ο σοσιαλισμός που μας εμπνέει έχει σαν επίκεντρό του τον άνθρωπο. Ο σοσιαλισμός για μας είναι δημοκρατία και ανθρωπισμός, ελευθερία και δικαιοσύνη, νέες αξίες και πολιτιστική άνοδος των λαϊκών μαζών. Είναι η κοινωνία των ατομικών ικανοτήτων και επιλογών, χάρη στη συλλογικότητα που κατοχυρώνεται με πρακτικά μέτρα και δημοκρατικούς κανόνες. Της εξασφάλισης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, πριν απ' όλα αυτών της απεργίας και της αυτονομίας του μαζικού κινήματος. Όλα στο σοσιαλισμό επιδιώκουν την χειραφέτηση του ανθρώπου μέσα από τη συνειδητή γνώση. Η ελεύθερη διακίνηση ιδεών θα αποτρέψει την στασιμότητα, τον δογματισμό και τον γραφειοκρατικό φορμαλισμό. Στο σοσιαλισμό θα προωθείται η ελευθερία των παραγωγών, κι όχι η "ελευθερία" της αυθαίρετης εξουσίας. Η ελευθερία της σκέψης, της έκφρασης, της δημιουργίας. Όλα θα τείνουν στην αποδέσμευση της σκέψης, στην δημιουργική αναζήτηση, στην τολμηρή καινοτομία, στην' επαναστατική πράξη.

Ο σοσιαλιστικός δημοκρατισμός και οι ελευθερίες απαιτούν απόρριψη των σημερινών κριτηρίων παραγωγής, που, προκειμένου να μεγιστοποιούν τα κέρδη των λίγων, επιδιώκουν την αλόγιστη χρήση του ανθρώπινου παράγοντα της παραγωγής, αλλά και του αέρα, των νερών, των πρώτων υλών. Που επιδιώκουν την αξιοποίηση χωρίς έλεγχο και περιορισμό νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων (όπως της γενετικής μηχανικής και της πυρηνικής τεχνολογίας), προκαλώντας καταστροφές, μετατρέποντας τα πάντα σε κερδοφόρα αγαθά στην ελεύθερη αγορά με τις πιο σοβαρές αρνητικές κοινωνικές συνέπειες (όπως αυτές αποτυπώνονται στις βιομηχανίες όπλων και ναρκωτικών). Ο σοσιαλισμός σαν σύστημα οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών στοχεύει στην διαμόρφωση ανθρώπινων σχέσεων, στην καλλιέργεια ενός νέου συστήματος ηθικών αξιών, που να απελευθερώνει την ανθρώπινη δημιουργικότητα και την πρωτοβουλία και να την κατευθύνει, με την ολόπλευρη ανάπτυξη της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογίας, στην επίλυση των μεγάλων προβλημάτων της ανθρωπότητας.

Φυσικά, για μια σχετικά μεγάλη περίοδο - που θα εξαρτηθεί και από την εξέλιξη στον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο συσχετισμό δυνάμεων- θα είναι αναγκαία η χρησιμοποίηση εμπορευματοκρατικών σχέσεων και η ανταγωνιστική συνύπαρξη του σοσιαλιστικού με τον μη σοσιαλιστικό τομέα της οικονομίας. Το ερώτημα "ποιός-ποιόν" θα αναπαράγεται με νέους όρους και στις συνθήκες της μεταβατικής κοινωνίας προς τον σοσιαλισμό.

Οργανικό στοιχείο της σοσιαλιστικής αλλαγής θα είναι η πολιτιστική επανάσταση. Ευθύς εξ αρχής πρέπει να γίνονται όλα τα δυνατά βήματα για να ενισχυθούν όλα εκείνα τα στοιχεία στην εργασία

που ξεπερνούν τον ακρωτηριασμό της ανθρώπινης προσωπικότητας. Η αποκατάσταση μιας νέας δημιουργικής σχέσης με την εργασία, η αύξηση του ελεύθερου χρόνου, η ανάπτυξη του μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου του λαού, η ενίσχυση των κριτικών και ανατρεπτικών στοιχείων του πολιτισμού είναι αναγκαίοι όροι. Βασική πλευρά της σοσιαλιστικής αλλαγής είναι η ανατροπή της εξάρτησης (οικονομικής- πολιτικοστρατιωτικής - πολιτιστικής) και η διεκδίκηση μιας νέας θέσης της Ελλάδας στον παγκόσμιο καταμερισμό της εργασίας. Σήμερα η εξάρτηση αποκτά νέο ποιοτικά περιεχόμενο. Δεν αφορά μόνο κάποιους εξωτερικούς καταναγκασμούς, όπως η αμερικάνικη στρατιωτική παρουσία και πολιτική επιρροή, αλλά δένεται οργανικά με τις σχέσεις παραγωγής, με την ενσωμάτωση στην ΕΟΚ και τη διείδυση του πολυεθνικού κεφαλαίου. Η ανάπτυξη της χώρας έξω από τις προδιαγραφές του διεθνούς ιμπεριαλισμού, όλο και πιο πολύ για να υλοποιηθεί αποτελεσματικά, αναζητά τα σοσιαλιστικά πλαίσια. Από τα πρώτα της κιάλας βήματα η νέα δημοκρατική-σοσιαλιστική εξουσία θα βρεθεί μπροστά στην ανάγκη να αναζητήσει διεθνή στηρίγματα. Θα χρειαστεί μια νέου τύπου εξωτερική πολιτική, που θα απευθύνεται σε όλα τα επαναστατικά και προοδευτικά κινήματα και χώρες του πλανήτη, οικοδομώντας σχέσεις αλληλεγγύης μαζί τους. Θα παίρνει υπόψη τις αντιθέσεις του δυτικού κόσμου έχοντας επίγνωση των αναγκαίων συμβιβασμών.

Η αναγέννηση της Ελλάδας απαιτεί ένα ποιοτικό άλμα, μια σοσιαλιστική επανάσταση. Απορρίπτουμε τη σοσιαλδημοκρατική λογική της βαθμιαίας εξέλιξης από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό, που οδήγησε παντού στη σταθεροποίηση του συστήματος. Οι κοινωνικές επαναστάσεις ούτε προγραμματίζονται αλλά ούτε και αποτρέπονται κατά βούληση. Εμφανίζονται σε εξαιρετικές στιγμές ιστορικών διλημάτων για τους λαούς, στιγμές παροξυσμού των κοινωνικών αντιθέσεων. Η σοσιαλιστική επανάσταση δεν είναι, βέβαια, ένα μονόπρακτο έργο.

Ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες ανάπτυξης του καπιταλισμού, και της αλληλοδιαπλοκής των διαφόρων κρατών, αποκτά πιο παρατεταμένο χαρακτήρα, περνά από διάφορες μεταβατικές μορφές και καταστάσεις δυαδικής εξουσίας, μέσα από τις οποίες οι λαϊκές μάζες και οι πρωτοπορίες τους θα ωριμάζουν για τα επόμενα βήματα. Δεν βάζουμε όμως σε προκαθορισμένα σχήματα την εξέλιξη της κοινωνικής επανάστασης, που θα καθηλώνουν το εργατικό κίνημα στα όρια του συστήματος και θα το παραλύουν τις στιγμές που θα πρέπει να προχωρήσει αποφασιστικά προς τα μπρος.

Οι Χώρες που ονομάστηκαν «Υπαρκτός Σοσιαλισμός»

Με μεγάλο ενδιαφέρον η ανθρωπότητα παρακολουθεί την τελευταία περίοδο τους σεισμούς που προκαλούν σαρωτικές αλλαγές στο κοινωνικό και πολιτικό τοπίο των χωρών που ονομάστηκαν σοσιαλιστικές. Αυτές οι τεράστιες αλλαγές, διαφορετικής έκτασης, έντασης και βάθους σε κάθε χώρα, είτε από τα πάνω είτε από τα κάτω, οδηγούν σε κατάρρευση των παλιών καθεστώτων, των παλιών κρατικών και κομματικών ηγεσιών. Εκδηλώνονται κινήματα όπου, συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν οι πιο διαφορετικές δυνάμεις, από σοσιαλιστικές αντιπολιτευτικές κινήσεις μέχρι και φιλοκαπιταλιστικές.

Την ώρα που οι αστικές δυνάμεις «θριαμβολογούν και χαιρετίζουν υποκριτικά τον "ερχομό της ελευθερίας" και το "τέλος του Κομμουνισμού». Την ώρα που ηγεσίες της αριστεράς «τρέχουν να αποστασιοποιηθούν», αρνούμενες να δουν αυτοκριτικά τη δική τους στάση, για ποιόν "μιλάει ο μύθος", αυτή την ώρα οι προοδευτικοί άνθρωποι, που ενδιαφέρονται για την αναζωογόνηση του σοσιαλισμού, οφείλουν να ξεπεράσουν την αμηχανία και το σοκ. Οφείλουν να δουν κατάματα χωρίς ωραιοποίηση την πραγματικότητα, να ξεπεράσουν αντιλήψεις που τους κρατούσαν αιχμάλωτους για δεκαετίες, να διαμορφώσουν κριτήρια για μια πιο σύνθετη, πιο ώριμη, πιο επιστημονική προσέγγιση των χωρών αυτών, να επανακαθορίσουν τα σύγχρονα σοσιαλιστικά ιδεώδη.

Οφείλουμε να πούμε ανοιχτά ότι πρακτικές και αντιλήψεις που κυριάρχησαν για δεκαετίες στο όνομα του μαρξισμού-λενινισμού και του σοσιαλισμού χρεοκόπησαν.

Χρεοκόπησε η αντίληψη που στο όνομα της Οκτωβριανής Επανάστασης θεωρούσε κάθε τι που συνέβαινε σε αυτές τις χώρες σαν ανάπτυξη του σοσιαλισμού. Που ονόμαζε σαν σοσιαλιστική χώρα ή σοσιαλιστικού προσανατολισμού κάθε χώρα που ήταν σύμμαχος της Σοβιετικής Ένωσης, ακόμα και αν σε αυτήν δεν είχε γίνει ποτέ σοσιαλιστική επανάσταση, όπως συνέβαινε με το καθεστώς του Μπάαθ στο Ιράκ και τη δικτατορία Τσαουσέσκου.

Πιστεύουμε ότι οι εξελίξεις στις χώρες που ονομάστηκαν σοσιαλιστικές, η ύπαρξη διαφορετικών δυνάμεων, τάσεων και στόχων υπογραμμίζουν την απλή αλήθεια ότι και σε αυτές τις χώρες υπάρχουν βαθύτατες αντιθέσεις. Ότι διεξάγεται σκληρή ταξική πάλη, στην οποία προσπαθεί να παρέμβει ανοικτά ή συγκαλυμμένα η Δύση. Η τύχη τους θα καθοριστεί αποφασιστικά από την ύπαρξη καθώς και το επίπεδο οργάνωσης του υποκειμενικού παράγοντα. Δυσκολίες υπάρχουν από το γεγονός ότι τμήματα των λαϊκών μαζών παίρνουν μέρος στην διαπάλη με στρεβλωμένη συνείδηση, εθνικισμούς και ψευδαισθήσεις για την "καταναλωτική κοινωνία", ορισμένες στιγμές αναζητούν την φαινομενικά εύκολη λύση του καπιταλισμού.

Είναι ολοφάνερο ότι δεν είναι ίδια για όλες τις χώρες η κατάσταση και οι προοπτικές. Ωστόσο υπάρχουν ορισμένες γενικές αλήθειες, ακόμα και αν δεν αφορούν ολόκληρο το σύστημα του "υπαρκτού σοσιαλισμού". Έχουν άμεσα ενδιαφέρον για το δικό μας κίνημα και την αντίληψη μας για το σοσιαλισμό. Βέβαια, οι όποιες πρώτες εκτιμήσεις αποτελούν σκέψεις που αφήνουν ανοικτή τη συζήτηση, όχι μόνο για τη φύση των κοινωνιών αυτών μα και για τα αίτια της βαθιάς τους κρίσης και για τη μελλοντική τους πορεία.

Η καταρχήν γνώμη μας είναι ότι μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση προέκυψαν σειρά μεταβατικών κοινωνιών με διαφορετικές μεν, υπαρκτές όμως δυνατότητες να οδηγηθούν τελικά από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό. Οι δυνατότητες αυτές δεν αξιοποιήθηκαν, λόγω αντικειμενικών δυσκολιών και υποκειμενικών αδυναμιών, που εκδηλώθηκαν στη δεκαετία του '30 από την ηγεσία του ΚΚΣΕ υπό τον Στάλιν.

Το χαμηλό επίπεδο αφετηρίας της Σοβιετικής Ένωσης και των άλλων χωρών, η περικύκλωση από τις εχθρικές χώρες, ο ένοπλος και ψυχρός πόλεμος, οι πρόσφατες εντάσεις, η κυριαρχία του κεφαλαίου διεθνώς, πριν απ' όλα στη διεθνή αγορά, καθώς και η ηγεμονία του στην πληροφόρηση δυσκόλεψαν την πορεία προς το σοσιαλισμό.

Την δυσκόλεψαν επίσης οι αδυναμίες των ίδιων των κομμάτων, η βαθιά κρίση των δομών τους, ο τρόπος της οργάνωσής τους και η κυριαρχία του τακτικισμού, Η στρεβλή πολιτική κατάρτιση μελών και στελεχών αυτών των κομμάτων, η μηχανιστική αντιπαράθεση του παρόντος στο μέλλον, που σήμαινε αγνόηση της αλήθειας ότι το μέλλον έχει νόημα μόνο στη συνάρτηση του με τους ανθρώπους που ζουν και δρουν στο σήμερα.

Αυτά τα κόμματα και οι κρατικοί μηχανισμοί μετατράπηκαν σε διοικητικούς, γραφειοκρατικούς, αντιδημοκρατικούς μηχανισμούς. Οι ηγεσίες αποκόπηκαν από τη λαϊκή βάση και τα ταξικά συμφέροντα που έπρεπε να εκπροσωπούν, από τα ίδια τα μέλη τους και τους πολίτες. Οι λαϊκές μάζες από επαναστατικά υποκείμενα μετατράπηκαν σε αντικείμενα πολιτικών. Οι ηγεσίες σκόπιμα αγνόησαν την ταξική πάλη και τις αντιθέσεις αυτών των κοινωνιών, αργότερα μάλιστα προσπάθησαν να τις απαγορεύσουν με διατάγματα.

Σημαντική αιτία είναι, κατά τη γνώμη μας, η αφετηριακή τους αντιφατικότητα. Η παρουσία εναλλακτικών λύσεων ανάπτυξης σε αυτές δεν αντιμετωπίστηκε στη βάση της αναγνώρισης ύπαρξης ταξικής πάλης και αντιθέσεων, ούτε με τον απαιτούμενο δημοκρατισμό. Οι κομματικές ηγεσίες και οι κρατικές γραφειοκρατίες πήραν το πάνω χέρι από τα όργανα, τους θεσμούς και τα δικαιώματα των εργαζομένων, τα Σοβιέτ, τα εργατικά και λαϊκά συμβούλια, τις επιτροπές ελέγχου και διοίκησης. Αντί να αναπτυχθούν, οι νέοι θεσμοί έχασαν τον ουσιαστικό ρόλο τους, υποβαθμίστηκαν,

αντικαταστάθηκαν στη λειτουργία και στις αρμοδιότητες τους από τα γραφειοκρατικά και διοικητικά όργανα, από τον κρατισμό και την τυπολατρία. Σήμερα πλέον, υπάρχει ουσιαστική έλλειψη θεσμών λαϊκής εξουσίας και αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Την ανδρεία και τόλμη της σκέψης των πολιτών, την αντικατέστησαν ο πουριτανισμός και ο ψεύτικος καθωσπρεπισμός, η δύναμη της αδράνειας. Τα συμφέροντα των μηχανισμών τοποθετήθηκαν πάνω από αυτά της κοινωνίας. Ο επαναστατικός δημοκρατισμός, η νομιμότητα και δικαιοσύνη αντικαταστάθηκαν από τον πραγματισμό και τη "βελτίωση" των δεικτών της οικονομίας. Κάθε νέα σκέψη που ξεπέρανε και άρα αντιπολιτευόταν το χθες κηρυσσόταν σαν "εχθρός του λαού και του κόμματος". Μεθοδευμένα καταπνιγόταν ακόμη και η ιδέα της πάλης των ιδεών.

Ο τερατώδης κρατισμός που γέννησε μια γιγάντια μηχανή, ξένη και εχθρική προς την κοινωνία, η αστυνομική κατάργηση της πολιτικής πάλης και των κομματικών ανταγωνισμών που προκαλεί, μείωσαν τη συμμετοχή των μαζών, μείωσαν την κινητήρια δύναμη οικοδόμησης του σοσιαλισμού που δεν είναι το κράτος, η βιομηχανία, το κομμουνιστικό κόμμα, αλλά οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Η χειραφέτηση του ανθρώπου, που πρέπει να είναι έργο όλων των πολιτών, εγκαταλείφθηκε στους "αντιπροσώπους", οι παλιού τύπου σχέσεις με το λαό τελικά επικράτησαν.

Η γραφειοκρατία σε ορισμένες χώρες του "υπαρκτού σοσιαλισμού", χάρη στην έλλειψη δημοκρατίας, πήρε το πάνω χέρι, γέννησε από τα σωθικά της "φωτισμένες ηγεσίες", καθώς και δυνάμεις συντήρησης και αδράνειας, σύνδεσης με παρασιτικά στρώματα, την παραοικονομία, και το ξένο κεφάλαιο. Επιβλήθηκε πάνω στους λαϊκούς θεσμούς μέσω του γραφειοκρατικού συγκεντρωτισμού. Στηρίχθηκε πάνω στην τυπική, κοινωνικοποίηση, στην κρατικοποίηση δηλαδή των μέσων παραγωγής. Η παραγωγική ανάπτυξη μετατράπηκε σε απόλυτη, αποκλειστική αξία και υποκατέστησε την ίδια την πάλη για το σοσιαλισμό. Η ταξική πάλη της εργατικής τάξης και των άλλων εργαζόμενων στρωμάτων ενάντια στα γραφειοκρατικά συμφέροντα "καταργήθηκε", χαρακτηριζόμενη σαν αντισοσιαλιστική ενέργεια. Ηγέτες των Επαναστάσεων εκτελέστηκαν σαν "προδότες" και "πράκτορες του ιμπεριαλισμού". Πολλαπλά η εργατική τάξη σπρώχτηκε σ' ένα απολίτικο ρόλο για να δει τους γραφειοκράτες να κυριαρχούν στο όνομά της, σαν εικονικοί αντιπρόσωποί της. Ουσιαστικά αποξενώθηκε από την ιδιοκτησία, που σύμφωνα με τους τυπικούς νόμους της ανήκε.

Ο σχεδιασμός, από επαναστατική σύλληψη της κοινωνικής διαδικασίας για συνειδητή αξιοποίηση των αντικειμενικών νόμων κίνησης της κοινωνίας από τους ίδιους τους παραγωγούς, μετατράπηκε σε άλλοθι για εκείνους που ήθελαν να ρυθμίζουν και να ελέγχουν από τα πάνω. Η υπερτροφία του κεντρικού μηχανισμού σχεδιασμού και διεύθυνσης της οικονομίας τροφοδοτούσε την "παράλληλη οικονομία", καινούργια δηλαδή παρασιτικά στρώματα, κάλυψε με πέπλο αδιαφάνειας τη διαχείριση του κοινωνικού πλούτου. Με τη σειρά της, η αδυναμία να ελεγχθεί κεντρικά και να αναπτυχθεί ολόπλευρα η παραγωγή είχε σαν αποτέλεσμα να μειώνεται η ικανοποίηση των αυξανόμενων λαϊκών αναγκών και να πέφτει το ενδιαφέρον των παραγωγών για την ποσότητα και ποιότητα των παραγόμενων αγαθών. Η αποξένωση των εργαζομένων και ο αυταρχισμός εντεινόταν.

Τελικά, οι παραπάνω αρνητικές τάσεις προκάλεσαν σαν "εκδίκησή" τους τις αντίστροφες. Η ανάπτυξη της αγοράς και η ιδιωτικοποίηση, που ακολούθησαν την περίοδο της τεχνητής εξαφάνισής τους, απαιτήθηκε να επεκταθούν και να νομιμοποιηθούν, όχι όμως πάντα και σε όλες τις χώρες δημιουργικά. Υπάρχουν περιπτώσεις που προωθούνται για λογαριασμό των ιδιωτικών συμφερόντων της "παράλληλης οικονομίας" και των εκσυγχρονιστικών τμημάτων της γραφειοκρατίας.

Την απομόνωση διαδέχθηκε η διεύρυνση των σχέσεων με τη Δύση για την προμήθεια τεχνολογίας και καταναλωτικών προϊόντων. Ταυτόχρονα όμως η εισαγωγή τους συνοδεύεται με ασφυκτικές πιέσεις για υποχωρήσεις στην εξωτερική πολιτική και στο εσωτερικό αυτών των κοινωνιών. Οι χώρες αυτές κινδυνεύουν αντικειμενικά να πάρουν μέρος στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας κάτω από τους κυρίαρχους οικονομικούς και πολιτικούς όρους της καπιταλιστικής Δύσης. Ενώ πλευρές της κρίσης

της μεταφέρονται στο εσωτερικό του " ανατολικού μπλοκ". Ακόμη, πολύ σημαντικό είναι ότι εκδηλώθηκαν οι φυγόκεντρες τάσεις και οι εθνικοί ανταγωνισμοί, που στην προηγούμενη περίοδο είχαν τεχνητά καταπνιγεί, με τρόπο που δείχνει αυτόνομες τάσεις στους εθνικούς γραφειοκρατικούς μηχανισμούς.

Τα καθεστώτα των χωρών του "υπαρκτού σοσιαλισμού" γνώρισαν στην αρχική περίοδο, ιδιαίτερα όσο αφορά την εκτατική ανάπτυξη, σημαντικές επιτυχίες. Αυτές στηρίχτηκαν στο ξεπέρασμα της ιδιωτικής ιδιοκτησίας, μέτρο που δεν έκανε βέβαια αυτές τις χώρες αυτόματα σοσιαλιστικές. Οι ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας ξεπερνούσαν αρχικά τους μέσους ρυθμούς στον καπιταλιστικό κόσμο. Οι μάζες είδαν το βιοτικό τους επίπεδο να βελτιώνεται, είχαν σημαντικές κατακτήσεις στα ζητήματα της παιδείας και της υγείας. Η ύπαρξη αυτών των χωρών διαμόρφωσε έναν ανταγωνιστικό πόλο στον κυρίαρχο πόλο των αναπτυσσόμενων ιμπεριαλιστικών κρατών, αποτελούσαν στήριγμα για την αντιφασιστική πάλη και τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα, έπαιξαν σοβαρό ρόλο στην αποτροπή ενός νέου παγκόσμιου πολέμου.

Αυτές οι επιτυχίες φάνηκαν σαν απόδειξη σε πλατειές μάζες ότι το σοσιαλιστικό ιδανικό μπορεί να πραγματοποιηθεί μ' αυτούς τους τρόπους, φάνηκαν να δείχνουν ένα ρεαλιστικό δρόμο στους καταπιεσμένους λαούς του τρίτου κόσμου για μια γρήγορη εκβιομηχάνιση και οικονομική ανάπτυξη. Οι αδυναμίες που εκδηλώθηκαν από την αρχή δικαιολογούνταν από τις "ωδίνες του τοκετού" της νέας κοινωνίας, από το χαμηλό επίπεδο αφετηρίας. Υπήρχε η ελπίδα ότι με την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων θα υποχωρούσαν οι αδυναμίες, προβλήματα θα λύνονταν. Οι βαθιές αντιφάσεις αυτής της ανάπτυξης και η κοινωνική πάλη που δεν εκδηλωνόταν ακόμα ανοιχτά, μαζικά, υποτιμήθηκαν. Η ίδια η ανάπτυξη, ωστόσο, ανέδειξε τις ανταγωνιστικές αντιφάσεις που διαπερνούσαν τις κοινωνίες αυτών των χωρών.

Ακόμα και τα καθεστώτα χωρών στις οποίες πραγματοποιήθηκαν λαϊκές επαναστάσεις βρέθηκαν τελικά αντιμέτωποι με προβλήματα ανάλογα εκείνων που παρουσιάστηκαν σε χώρες όπου η εξουσία κατακτήθηκε με μη επαναστατικό δρόμο. Και αυτά έχασαν την αρχική δραστήρια στήριξη και αργότερα ανοχή των λαϊκών μαζών που τα έφεραν στην εξουσία. Σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις τα κινήματα αντίστασης, ο συσχετισμός των δυνάμεων, ο χαρακτήρας των αλλαγών που προωθούνται και απαιτούνται δεν είναι σε κάθε χώρα και στιγμή οι ίδιες. Ασφαλώς είναι μακριά από κάθε διαλεκτική σκέψη να ανακαλύπτει κανείς στο σύνολο όλων αυτών των παραγόντων συνειδητή κίνηση προς το νεοσυντηρητικό μοντέλο, όπως κάνει η Ν.Δ. Να διακρίνει μόνο νέα μέλη για τη σοσιαλιστική διεθνή, όπως κάνει το ΠΑΣΟΚ. Ή να πιστεύει ότι, μετά τα λάθη του παρελθόντος, όλα τώρα είναι "μέλι-γάλα", και όλοι οδεύουν προς το "βάθεμα του σοσιαλισμού" και την "ανάπτυξή του", όπως δείχνει να πιστεύει η ηγεσία του ΚΚΕ.

Ανάμεσα σε αυτές τις δυσκολίες ξεχώρισε η προσπάθεια της περεστρόϊκα. Η ηγεσία του ΚΚΣΕ, με όλες τις εσωτερικές αντιθέσεις της, "ανοίγει" τα υπαρκτά προβλήματα, αναγνωρίζει την παρουσία τους, αναζητά ορισμένες δημοκρατικές αλλαγές. Όμως, και στην περίπτωση των θετικών πλευρών της πολιτικής της πιστοποιείται ότι η εξέλιξη προς το σοσιαλισμό δεν μπορεί να είναι ένα απλό αποτέλεσμα ελεγχόμενων σταδιακών μεταρρυθμίσεων από τα πάνω, μέσα στους ίδιους τους κόλπους των κυρίαρχων ομάδων στο Κόμμα και στο Κράτος. Μια μερίδα απ' αυτές τις ομάδες επιχειρεί να διασώσει το παλιό καθεστώς με εκσυγχρονισμούς και εξωραϊσμούς, που αποδεικνύονται όλο και περισσότερο αναποτελεσματικοί, όσο κι αν ορισμένοι από αυτούς έχουν στοιχεία δημοκρατικά. Μια άλλη προσανατολίζεται σε μια υποταγμένη ενσωμάτωση του στην παγκόσμια καπιταλιστική αγορά και στη βαθμιαία επαναφορά των καπιταλιστικών σχέσεων. Μόνο η εργατική τάξη και γενικότερα τα λαϊκά στρώματα αυτών των χωρών έχουν αντικειμενικά συμφέρον από μια επαναστατική ανανέωση σε σοσιαλιστική κατεύθυνση. Τα λαϊκά κινήματα αποτελούν την πραγματική ελπίδα για μια τέτοια πορεία, παρότι για την ώρα επηρεάζονται από τις πιο διαφορετικές ιδεολογικές και πολιτικές κατευθύνσεις και παρότι οι δυνάμεις της επαναστατικής ανανέωσης του σοσιαλισμού δεν έχουν

ακόμα κατακτήσει το αναγκαίο επίπεδο ενότητας, οργάνωσης και προγραμματικής σαφήνειας για τους τακτικούς και στρατηγικούς τους στόχους.

Κατανοούμε ότι η κρίση σε αυτές τις χώρες εκφράζει και τα κοινά προβλήματα στο διεθνές αριστερό κίνημα. Σ' αυτό γεννιούνται σήμερα διαφορετικές δυνάμεις, άλλες κηρύσσουν το τέλος του κομμουνιστικού ιδανικού, άλλες την ανάγκη συμβολής τους στον εκσυγχρονισμό του καπιταλισμού. Άλλες όμως εκφράζουν την γέννηση μιας νέας αριστερής ριζοσπαστικής σκέψης και δράσης - με την οποία εμείς συμπορευόμαστε- που αρνείται τον "θάνατο" αξιών και ιδανικών, που βρίσκεται αντιμέτωπη στην "δικαίωση" όσων συμβάλλουν στη διαιώνιση του καπιταλισμού. Είμαστε της γνώμης ότι παρά τα πωγυρίσματα της ανθρωπότητας και της ιστορίας της η κίνηση θα' ναι προοδευτική πάνω σ' αυτόν τον πλανήτη, σοσιαλισμός θα υπάρξει, επαναστατικά ανανεωμένος, βαθιά δημοκρατικός, που θα ξεπηδά μέσα από τα σπλάχνα και τις αντιθέσεις κάθε κοινωνίας.

Με βάση τα πιο πάνω νοιώθουμε υποχρεωμένοι να διακηρύξουμε για άλλη μια φορά **την υποστήριξή μας στο δικαίωμα των λαών για αυτοδιάθεση**. Καμία εξωτερική επέμβαση, και μάλιστα ένοπλη, δεν δικαιολογείται εναντίον της θέλησης των λαών στο όνομα δήθεν της υπεράσπισης της επανάστασης. Τέτοιες ενέργειες είναι ασυμβίβαστες με κάθε έννοια διεθνιστικής αλληλεγγύης. Κανένα καθεστώς δεν μπορεί να επιβληθεί και δεν επιζεί με επεμβάσεις από τα πάνω και από τα έξω ενάντια στην θέληση της πλειοψηφίας των εργαζομένων μιας χώρας, όπως έγινε στην Τσεχοσλοβακία το 1968.

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι για μας αυτές οι κοινωνίες δεν αποτελούν ένα "μοντέλο" που καλούμαστε να αντιγράψουμε. Αντίθετα είναι ένα ιστορικό, κοινωνικό "πείραμα", από το οποίο μπορούμε να μάθουμε για τους δρόμους που θα έχουμε να περπατήσουμε, τα λάθη που θα πρέπει να αποφύγουμε. Είναι ένας πλούτος εμπειριών για το δικό μας μέλλον, παρ' όλο που πολλά στοιχεία του όχι μόνο τα απορρίπτουμε αλλά και τα καταδικάζουμε. **Η Κομμούνια του Παρισιού έδειξε ότι μπορούν να γίνουν προλεταριακές επαναστάσεις. Ο Οκτώβρης, ότι αυτές είναι σε θέση να νικήσουν, να δώσουν σημαντικές ιστορικές κατακτήσεις** στην ανθρωπότητα, στην υπόθεση της ειρήνης. **Στην εποχή μας καλούμαστε να συμβάλουμε στο να αποδείξουμε ότι ο σοσιαλισμός είναι επίκαιρος**, ότι μπορεί και αξίζει να οικοδομηθεί για τον ίδιο τον άνθρωπο.

Συνολικά η στάση μας απέναντι σε αυτές τις χώρες χρειάζεται νέα κριτήρια. Η ήττα των επαναστάσεων στη Δύση πριν από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο σήμανε το τέλος μιας προσπάθειας να επεκταθούν οι σοσιαλιστικές επαναστάσεις και να βγει η Σοβιετική Ένωση από την απομόνωση και το πέρασμα στην προσπάθεια υπεράσπισης και επιβίωσης της ΕΣΣΔ. Η αλλαγή αυτής της σχέσης - στάσης συνδέθηκε με τη δημιουργία πρώιμων ελπίδων, ότι οι κατακτήσεις της οικοδόμησης στην ΕΣΣΔ -και αργότερα και σε άλλες χώρες- θα έχουν θετική επίδραση στην ανάπτυξη του επαναστατικού κινήματος στον καπιταλισμό. Το αποτέλεσμα στη χώρα μας ήταν διπλό: Το επαναστατικό κίνημα πάλεψε από την πρώτη στιγμή -και σωστά- ενάντια στην αντεπαναστατική αρχικά και ψυχροπολεμική αργότερα πολιτική της άρχουσας τάξης. Από την άλλη όμως, στο όνομα αυτού του σημαντικού καθήκοντος, εγκατέλειψε -λανθασμένα- κάθε ουσιαστική κριτική σκέψη και θεώρηση για την εσωτερική ανάπτυξη αυτών των χωρών. Δεν ανέπτυξε αυθεντικές, πρωτότυπες απόψεις για το σοσιαλισμό στην Ελλάδα.

Παρά την οικονομική και πολιτική υπεροχή του διεθνούς καπιταλισμού, ο ρεαλισμός μας καλεί να αναγνωρίσουμε τους νέους θύλακες αβεβαιότητας που αυτός περικλείνει. Η εργατική τάξη των χωρών της Ανατολής στην πραγματικότητα δεν είναι καθόλου "έτοιμη" να αποδεχθεί στην πράξη την κοινωνία των 2/3, την κατάργηση των κεκτημένων της. Οι εκρηκτικές αντιθέσεις του ιμπεριαλισμού με τις χώρες του τρίτου κόσμου, το εξωτερικό χρέος και η καθυστέρηση, οι αντιθέσεις των δυτικών για τις νέες αγορές, όλα αυτό και πολλά άλλα τροφοδοτούν τη δυναμική του παγκόσμιου προοδευτικού κινήματος στο τέλος του 20ου αιώνα.

Στην παγκόσμια κρίση δεν μπορεί να τοποθετηθεί ως εναλλακτική πρόταση η διεθνής σοσιαλδημοκρατία που έχει μια παλιά και δοκιμασμένη παρουσία, στιγματισμένη από ιστορική αποτυχία να οδηγήσει το προοδευτικό κίνημα αλλού από την ενσωμάτωση στον καπιταλισμό. Οι επικλήσεις της "ευρωαριστεράς" στη χώρα μας κινούνται στον ίδιο άξονα, αποπροσανατολίζουν από το ζητούμενο σήμερα που είναι η επαναστατική ανανέωση του αριστερού κινήματος.

Η εποχή μας απαιτεί ένα νέο τύπο επαναστατικής ριζοσπαστικής αριστεράς και ως προς την προγραμματική, της συγκρότηση και ως προς τις οργανωτικές της αρχές, που θα μπορέσει να δώσει σύγχρονο περιεχόμενο στο αίτημα της κοινωνικής χειραφέτησης. Η αναγέννηση του επαναστατικού κινήματος στη Δύση γίνεται κρίσιμος όρος και για μια θετική επίδραση στα λαϊκά κινήματα της Ανατολής, που θα κρίνουν την πορεία αυτών των κοινωνιών στο πέρασμα του εικοστού αιώνα.

Διάλογος και Δράση

Έχουμε επίγνωση της ανάγκης, μακριά από οποιουσδήποτε ηγεμονισμούς και αποκλειστικότητες, το ρεύμα μας να ωριμάσει ιδεολογικά, πολιτικά και οργανωτικά μέσα από ένα πλατύ διάλογο. Η άποψή μας, που δεν είναι ακόμη διατυπωμένη σε όλα τα σημεία, δεν κλείνει, αλλά ανοίγει μια μεγάλη συζήτηση.

Εξάλλου πάντα πρέπει κανείς να ερευνά αυτοκριτικά τον εαυτό του στη βάση των ζωντανών συμπερασμάτων όλης της κοινωνικής εξέλιξης. Έχουμε ακόμη επίγνωση ότι οφείλουμε να προσεγγίσουμε αυτοκριτικά την προϊστορία μας, ότι η επαναστατική ανανέωση του κινήματος επιβάλλει την επαναστατική ανανέωση του καθένα μας, ότι αφήνει υποχρεωτικά ανοιχτό το δρόμο για αλλαγή προσώπων και δομών.

Ας ξεκινήσει λοιπόν η συζήτηση μέσα από εκδηλώσεις, από κινήσεις, περιοδικά, θεσμούς και μέσα από την κοινή δράση στο μαζικό κίνημα και την ενωτική πολιτική παρέμβαση: Συζήτηση και πάλη για τις πολιτικές εξελίξεις, τα μικρά και μεγάλα μέτωπα πάλης, τις αλλαγές της ελληνικής κοινωνίας και του πλανήτη μας συνολικά, για τις άμεσες και μακροπρόθεσμες επιδιώξεις της κυρίαρχης τάξης, για τις δυνατότητες ριζικών κοινωνικών αλλαγών, για το ποιοι θα είναι οι φορείς τους, για το τι σημαίνει κοινωνικός, σοσιαλιστικός μετασχηματισμός στον 21 ο αιώνα.

Θα συζητήσουμε ιδιαίτερα με τους συντρόφους μας του ΚΚΕ, με τη ριζοσπαστική λαϊκή βάση του ΠΑΣΟΚ, με τους συντρόφους των άλλων οργανώσεων της αριστεράς και τους ανένταχτους αριστερούς, πάνω στα θέματα της δημιουργικής προσέγγισης της μαρξιστικής θεωρίας, της στρατηγικής και πολιτικής.

Πιστεύουμε ότι πρέπει να δοκιμάσουμε κριτικά την ανταλλαγή γνώμων μέσα από τη συμπόρευση στις μάχες της ζωής. Μέσα από το κίνημα των εργαζομένων σ' όλες του τις εκφράσεις. Μέσα από το εργατικό - συνδικαλιστικό, το αγροτικό, το οικολογικό, το εκπαιδευτικό, το νεολαιίστικο, το κίνημα των ΕΒΕ, το γυναικείο, το φιλειρηνικό κίνημα, μέσα από όλα τα δημοκρατικά, παλιά και νέα κινήματα, κι αυτά που πρόκειται να δημιουργηθούν.

Δεν θέλουμε να ακολουθήσουμε το δρόμο της παραίτησης. Θέλουμε να κρατήσουμε ζωντανή την ελπίδα του κόσμου της αριστεράς. Όχι να επαναλάβουμε μεγαλόστομες φράσεις και προσδοκίες. **Αλλά να οργανώσουμε την επιθυμία του κόσμου της αριστεράς για δράση. Με ρεαλισμό και με φαντασία.**

Αθήνα 18.1.1990
